

1 § Justering av protokoll

Protokollen för den 11, 15 och 16 april justerades.

2 § Meddelande om partiledardebatt inför valet till Europaparlamentet

Andre vice talmannen meddelade att partiledardebatt inför valet till Europaparlamentet skulle äga rum *onsdagen den 7 maj kl. 9.00*.

3 § Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott

Från sammansatta utrikes- och försvarsutskottet hade följande memororia kommit in:

Sammansatt utrikes- och försvarsutskott

1 bil.

Utrikesutskottet och försvarsutskottet har jämlikt riksdagsordningen 4 kap. 8 § i separata beslut den 20 mars respektive den 3 april 2014 överenskommit att genom deputerade i sammansatt utskott gemensamt bereda propositionen 2013/14:189 *Svenskt deltagande i stabiliseringsinsats i Mali* samt följdmotioner.

Till deputerade och suppleanter i det sammansatta utskottet har utsetts de i bifogade förteckning upptagna riksdagsledamöterna.

Det sammansatta utskottet, som benämns Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU), har vid konstituerande sammanträde den 15 april 2014 utsett följande presidium:

Urban Ahlin (S), ordförande

Cecilia Widegren (M), vice ordförande

Stockholm den 15 april 2014

Martin Brothén

Kanslichef utrikesutskottet

Peder Nielsen

Tf. kanslichef försvarsutskottet

Ledamöter och suppleanter i sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU)

Ur utrikesutskottet

Ledamöter

Sofia Arkelsten (M)
Urban Ahlin (S)
Walburga Habsburg Douglas (M)
Carina Hägg (S)
Tommy Waidelich (S)
Fredrik Malm (FP)
Kerstin Lundgren (C)
Bodil Ceballos (MP)
Désirée Pethrus (KD)
Julia Kronlid (SD)
Hans Linde (V)

Suppleanter

Christian Holm (M)
Mats Johansson (M)
Carin Runeson (S)
Olle Thorell (S)
Kenneth G Forslund (S)
Ulrik Nilsson (M)

Ur försvarsutskottet

Ledamöter

Peter Hultqvist (S)
Cecilia Widegren (M)
Hans Wallmark (M)
Åsa Lindestam (S)
Annicka Engblom (M)
Peter Jeppsson (S)

Suppleanter

Anders Hansson (M)
Kent Härstedt (S)
Allan Widman (FP)
Clas-Göran Carlsson (S)
Staffan Danielsson (C)
Anna-Lena Sörenson (S)
Johan Forssell (M)
Peter Rådberg (MP)
Mikael Oscarsson (KD)
Mikael Jansson (SD)
Torbjörn Björlund (V)

Promemorian lades till handlingarna.

4 § Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Thoralf Alfsson* (SD) avsagt sig uppdragen som ledamot i skatteutskottet, som suppleant i konstitutionsutskottet och som suppleant i trafikutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

5 § Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Sverigedemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Kent Ekeröth som ledamot i skatteutskottet.

Andre vice talmannen förklarade vald till

ledamot i skatteutskottet
Kent Ekeröth (SD)

6 § Anmälan om subsidiaritetsprövning

Andre vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2013/14:32 för tisdagen den 15 april i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från miljö- och jordbruksutskottet.

7 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2013/14:423

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:423 Personaltillgången i äldreomsorgen
av Meeri Wasberg (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 13 maj 2014.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 7 april 2014

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2013/14:424

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:424 Lagen om offentlig upphandling
av Ulla Andersson (V)

Interpellationen kommer att besvaras den 3 juni 2014.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 9 april 2014

Socialdepartementet

Stefan Attefall (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2013/14:430

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:430 E-tjänster inom äldreomsorgen
av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 13 maj 2014.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 10 april 2014

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2013/14:433

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:433 Statliga jobb i hela landet
av Jasenko Omanovic (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 3 juni 2014.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 11 april 2014

Socialdepartementet

Stefan Attefall (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Andre vice talmannen anmälde att följande faktrapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2013/14:FPM68 Meddelanden om framtida utveckling för ett område med frihet, säkerhet och rättvisa *KOM(2014) 144*, *KOM(2014) 154* till justitieutskottet

2013/14:FPM69 Meddelande om medborgarinitiativet om vatten och sanitet *KOM(2014) 177* till miljö- och jordbruksutskottet

9 § Anmälan om granskningsrapport

Andre vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen:

RiR 2014:9 Stödet till anhöriga omsorgsgivare

10 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelser

2013/14:185 till försvarsutskottet

2013/14:205 till finansutskottet

Motioner

2013/14:C12–C15 till civilutskottet

2013/14:C9–C11 till civilutskottet

2013/14:Kr16–Kr19 till kulturutskottet

2013/14:Ju24–Ju26 till justitieutskottet

2013/14:T8–T10 till trafikutskottet

11 § Svar på interpellation 2013/14:410 om förtroendet för svenska pass

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Bo Bernhardsson har frågat mig vilka åtgärder jag ämnar vidta för att förhindra handeln med svenska pass och att förtroendet för svenska pass undermineras.

Jag vill inledningsvis understryka att det har vidtagits flera åtgärder för att öka säkerheten i de svenska passen så att de blir svårare att förfälska. I enlighet med EU-rätten finns sedan 2005 biometrisk information i form av ansiktsbild lagrad i vanliga svenska pass, och sedan 2009 finns även fingeravtryck lagrade i passen.

Problemet är att biometrin i passen inte kontrolleras vid gränskontroll. Det finns därför en problematik med att äkta pass används av någon som oriktigt utger sig för att vara den egentlige passinnehavaren. Den problematiken måste tas på allvar.

Under 2013 bedrev Rikspolisstyrelsen tillsammans med andra berörda myndigheter ett arbete i syfte att ta fram förslag till åtgärder för att komma till rätta med situationen. Inom ramen för det arbetet övervägdes olika åtgärder, men det skedde inte någon närmare analys av i vilken utsträckning åtgärderna skulle bli effektiva eller hur de i så fall skulle utformas.

För att komma till rätta med missbruket av svenska pass gav jag därför i mars i uppdrag åt en utredare att fortsätta det arbete som inletts av Rikspolisstyrelsen. Utredaren ska analysera omfattningen av och orsakerna till problemet, göra en internationell jämförelse och utifrån den bild som framträder föreslå effektiva åtgärder för att motverka missbruket. I utredarens uppdrag ingår också att överväga om en ökad kontroll av de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns i passen skulle vara en verkningsfull åtgärd. Vidare ingår i uppdraget att särskilt överväga åtgärder som gör det mindre enkelt för en svensk medborgare att få bifall till en passansökan efter upprepade förlustanmälningar.

Jag kommer att följa utredningen med stort intresse och hoppas att genom den få en tydlig bild av orsaken till problemen samt effektiva åtgärdsförslag. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 november 2014.

Anf. 2 BO BERNHARDSSON (S):

Herr talman! Tack för svaret, justitieministern!

Det uppenbara skälet till min interpellation är att det sedan en tid pågår en diskussion. Man kan läsa i pressen om att svenska pass används illegalt i ökad utsträckning och att det sker handel med passen. För en tid sedan uppskattade man att ett antal av 170 000 svenska pass var i omlopp, på villovägar, och användes illegalt. Det är ganska många.

Ett annat skäl till min interpellation är att jag själv för några veckor sedan var på besök i Turkiet och där träffade representanter för turkiska myndigheter, svenska ambassaden och MR-organisationer. Jag fick, för att uttrycka mig försiktigt, en ganska oroväckande bild av utvecklingen just där.

Å ena sidan har vi kriget i Syrien. Det är inte hela orsaken, men det är en viktig orsak. De mänskliga katastrofer som sker i spåren av kriget är det som så att säga skapar marknaden, om man nu får använda ett sådant uttryck, för den här verksamheten. Å andra sidan har det alltid funnits en marknad för falska pass och missbruk av passhandlingar. Det är ganska självklart.

När man pratar om Turkiet och anknytningen till Syrien för den här verksamheten ska det sägas att det inte bara är människor som tjänar pengar på det. Det finns också de som utan att tjäna ett öre på det försöker hjälpa människor vidare till Sverige. Det är alltså en ganska mångbottnad problematik.

Men det är klart att vi inte kan acceptera ett missbruk på det här sättet eftersom – och det är det som är min huvudpoäng – det på sikt riskerar att undergräva förtroendet för svenska pass. Det har redan gjort det. Det i sin tur kan leda till att det blir svårare för svenska medborgare att röra sig över huvud taget på resor runt i världen. Man kan tänka sig att det kommer att införas visumtvång och så vidare. Jag tror att justitieministern delar min rädsla på den punkten. Jag hoppas i alla fall det. Det är inte

säkert att den typen av åtgärder riktade mot svenska pass och svenska medborgare ligger särskilt långt borta.

Justitieministerns svar är på ett sätt ganska formellt och tekniskt. Justitieministern pekar på att svenska pass är väldigt säkra. Men det är ju inte riktigt det som den stora problematiken handlar om, utan det handlar om att det räcker att vara lik den som finns på bild i passet för att kunna ta sig runt ganska fritt. Däri ligger i varje fall en del av problematiken.

Jag kan berätta utifrån mina upplevelser i Turkiet att Sverige ligger etta på listan när det gäller pass som missbrukas. Man har statistik för 45 länder, tror jag det var, och där leder vi.

Det är ganska unikt att det är pass från andra länder än det land man befinner sig i som ligger etta på en sådan lista. Men Sverige ligger alltså etta. För andra länder visade Turkiets statistik att det var någonstans mellan fyra och 150 fall där man stoppade personer som misstänktes åka med fel pass, men för Sveriges del var siffran över 400 under den tidsperiod som man mätte.

Detta är alltså ett reellt och växande problem.

Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Bo Bernhardsson och jag är ju överens om problematiken. När det gäller omfattningen finns det uppgifter om hur illa ställt det är. Däremot har det inte gjorts någon ordentlig analys och grundläggande genomgång av hur det ser ut. Jag tycker att vi behöver få det.

Jag vet också att Rikspolisstyrelsen har skickat eller är på väg att skicka en erfaren polis till just Turkiet, för där finns en stor del av problematiken.

Det är riktigt att svenska pass tekniskt är väldigt säkra. Problemet är att EU vid sin yttre gräns inte har fullföljt de tankar som fanns när man ställde kraven på passen, alltså att man också skulle kontrollera biometrin, vilket skulle underlätta. Därför har jag bett utredaren att se på vad som skulle krävas om Sverige skulle kunna göra egna insatser i just den delen.

Det handlar också om de rutiner som finns för att man ska kunna få ut pass. I Sverige har man ju rätt att få ut ett pass, och vi är också mycket öppna med att den som av någon anledning har förlorat sitt pass har möjlighet att få ut fler. Risken är alltid att detta utnyttjas på ett sätt som inte är meningen.

Det har sagts mig att till exempel Finland systematiskt följer upp dem som gång efter gång återkommer för att få nytt pass. Man kan fundera över den typen av åtgärder.

Samtidigt är jag angelägen om att åtgärder för att komma till rätta med det här problemet inte i onödan krånglar till det för vanliga, hederliga medborgare som inser att passen är en privat och personlig värdehandling. Det gäller att balansera detta. Jag tror att vi behöver rutiner för utlämning av pass och hantering av passansökningar, men vi behöver också titta på möjligheten att få en bättre kontroll av passen vid yttre gräns.

Ytterst är detta en EU-fråga. Ett problem som vi har sett är att vi förmodligen har rätt att kontrollera svenska pass men inte andra pass. Det finns alltså en del regelfrågor som måste hanteras för att detta ska kunna bli effektivt. Det är viktigt att vi får detta på plats.

Vi genomför som sagt nu ett arbete för att följa upp det som Rikspolisstyrelsen började för att få en ordentlig analys på bordet och också konkreta förslag på vad som kan göras för att ändra på det faktum att Sverige sticker ut när det gäller användningen av pass på ett illegalt sätt.

Det finns skäl att göra detta. Vi har anledning att säkerställa att den som reser med svenskt pass faktiskt är rätt person. Det handlar också om personlig integritet att säkerställa att det är rätt person som är ute. Det gäller inte minst barn, där vi i Sverige har högre krav på biometri än man har inom EU-området, vilket jag tycker är viktigt. Men detta ska också följas upp – också när det gäller barn handlar passet om att säkerställa att det är rätt person som rör sig över gränserna.

Som sagt: ett arbete är i gång, och jag hoppas verkligen att vi får konkreta och resoluta förslag på plats så snabbt som möjligt.

Anf. 4 BO BERNHARDSSON (S):

Herr talman! Vi är nog överens om att en väg att gå är att se till att man använder de möjligheter som finns att kontrollera personer som reser. Svenska pass är moderna och ger verkligen möjlighet till detta.

Det andra handlar om respekten för passet som värdehandling. Då talar jag inte bara om enskilda personer utan också om vår roll som stat och myndighetsutövare. Det är väldigt lätt att förnya sitt svenska pass – jag skulle vilja påstå att det är alltför lätt.

I Dagens Nyheter kunde man den 29 september förra året läsa att det fanns de som fick nytt pass flera gånger i månaden och att det finns de som har fått nytt pass upp till 20 gånger. Det finns egentligen ingen gräns för hur många nya pass man kan få.

Om man nu säger att passet är en värdehandling och att man ska visa respekt för värdehandlingen ligger det både på individen och på den som utfärdar passen att visa att man menar allvar med det man säger om att passet är en värdehandling. Det stämmer inte överens med att man samtidigt kan få hur många nya pass som helst ganska lättvindigt.

Det fanns faktiskt uppgifter i Turkiet – de lät som skrönor, ska jag säga, så jag är lite tveksam till dem – om att svenska pass fraktades ned i resväskor till Turkiet. Det låter som skrönor, men det finns sådana historier som är ute och går. Det är inte bra för respekten för svenska pass.

Inte minst är det på detta område man måste vidta åtgärder: Det måste bli lite svårare att få nytt pass om man har förlorat det. Med all respekt för att man inte ska krångla till det för medborgare i allmänhet måste det nog bli svårare. Beatrice Ask nämnde själv Finland. Det finns andra exempel. I Storbritannien och Kanada blir man kallad till polisförhör för att redogöra för hur man har förvarat sitt pass, om man har förvarat det säkert och med respekt för att det är en värdehandling. Efter ett visst antal tappade pass i Kanada får man ett pass som gäller i bara ett år, men man får betala för fem år och så vidare. Det finns en hel del åtgärder som används runt om i världen för att visa att man menar allvar med att passet är en värdehandling.

För vissa delar av den här verksamheten tror jag kanske inte att en prishöjning spelar någon större roll, alltså att det skulle bli dyrare att få pass. En sådan åtgärd är förmodligen ganska verkningslös, för det tas ut på priset i nästa led, åtminstone av dem som sysslar med människohandel och den mer cyniska delen av verksamheten. Det läggs på priset, så det är

nog ingen väg att gå. Men det måste bli lite svårare att gång på gång få nytt pass.

Prot. 2013/14:103
25 april

Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr talman! En svensk medborgare har enligt passlagen som huvudregel rätt att vid ansökan få ett pass. Det hänger samman med den grundläggande rättigheten för svenska medborgare att fritt få passera Sveriges gränser. Den som vill ansöka om ett pass får inställa sig personligen hos passmyndigheten och avge sin ansökan på heder och samvete eller en annan sådan försäkran. Ett tidigare giltigt pass ska lämnas in, och om det har förkommit ska man beskriva vad som har hänt och intyga det på heder och samvete. Vi har alltså vissa rutiner.

Det finländarna gör är, vad jag har förstått, att man mer metodiskt följer upp detta med samtal. Men det finns säkert saker att göra.

Låt mig säga att vi i Sverige har varit väldigt noga med den grundläggande rätten att få ut pass. Det är i andra länder mycket enklare att ta ifrån människor pass och på olika sätt försvåra för dem att röra sig över gränserna. Den vägen har vi valt att inte gå.

När detta väl är sagt måste vi naturligtvis se till att säkerställa hur situationen ser ut och att vi vidtar de åtgärder som behövs för att människor faktiskt ska respektera den värdehandling som ett pass är. Det borde finnas möjligheter att hitta rutiner som gör det mindre enkelt att på olika sätt missbruka den möjlighet som finns i dag.

Många håller nog inte heller med om att det skulle vara så enkelt att få ut pass, för man ska inställa sig personligen och det är kötider och annat. Men uppenbarligen är det en del som systematiskt kan ha utnyttjat detta.

Dock verkar det, menar jag, som att en del av det som berättas är skräp. Därför tycker jag att det är viktigt att få en ordentlig genomlysning av hur det faktiskt ser ut, så att vi har koll på detta.

Jag är för att vi ska vidta ordentliga åtgärder, och det är skälet till att regeringen också har tillsatt den utredning som nu är i gång. Under tiden arbetar också Rikspolisstyrelsen med frågan. Förhoppningsvis kan vi med dessa olika insatser stävja det problem som Bo Bernhardsson tar upp i sin interpellation.

Anf. 6 BO BERNHARDSSON (S):

Herr talman! Jag tror egentligen att vi är ganska överens om både hur problemet ser ut och i vilken riktning man måste röra sig för att undanröja problemet. Jag har heller inte ställt interpellationen för att visa att vi skulle vara särskilt oense, utan jag har gjort det för att jag faktiskt är rätt bekymrad över vad som håller på att hända med trovärdigheten för svenska pass. Det måste hända något på det området.

Beatrice Ask berättade för en stund sedan att frågan har utretts, ganska mycket om jag förstår det rätt. Jag är i högsta grad en vän av det svenska utredningsväsendet. Men nu ska det ytterligare utredas. Det är möjligt att det behövs – jag kan inte riktigt syna det. Men samtidigt har det, som sagt, utretts, och jag tycker att det borde gå att komma fram till lösningar på grundval av det material som redan finns. Men det är kanske lite svårt att överpröva när jag står här.

Svar på
interpellationer

Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Vi behöver inte ha olika åsikter om allting, utan vi har tillsammans ett ansvar att säkerställa att det här landet fungerar väl. Riksdagen har naturligtvis ett intresse av att säkerställa att svenska pass fungerar på det sätt som det är tänkt.

Ja, frågan har utretts. Det är Rikspolisstyrelsen som på egen hand, utifrån de rapporter man har fått, har arbetat med frågan. Men man fullföljde det inte. Man tog fram ett antal förslag men gjorde inte detta fullt ut. Det är skälet till att jag har sett det som nödvändigt att verkligen ta tag i frågan och få en ordentlig verklighetsanalys på plats. Jag kräver också att man tittar på en del åtgärder.

Det är svårt för Rikspolisstyrelsen att ta fram förslag som handlar om vad vi ska göra vad gäller gränskontroller och annat utifrån att vi måste ta hänsyn till internationella överenskommelser och mycket annat. Det finns formalia som måste hanteras för att det ska komma på plats.

Det polisen naturligtvis kan göra är att säkerställa de rutiner man har för att följa upp förlustanmälan och kontrollera. Det handlar om att göra det väldigt seriöst för människor, att det här med att tappa bort passet inte är en enkel historia.

Detta är naturligtvis sådant som man på egen hand kan hantera på mer än ett sätt. Jag hoppas att man tar intryck av andra länders myndigheter. Att man skickar personal för att se hur läget ser ut tar jag som ett tecken på att man ändå tror att man kan vidta en del åtgärder. Även polisen tar naturligtvis det här på allvar. Det försvårar ju i högsta grad deras arbete om inte identifieringen av personer som rör sig över gränserna är korrekt.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2013/14:260 om trovärdighet i den ekonomiska politiken

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Monica Green har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att säkra nya skatteintäkter och därmed klara en god samhällsservice. Vidare har hon frågat vad jag avser att göra för att öka framförhållningen och trovärdigheten i den ekonomiska politiken.

Trovärdigheten för den svenska finanspolitiken är stor. Detta visas bland annat av de historiskt låga svenska statslåneräntorna. Sveriges ekonomi har klarat de senaste sju årens djupa internationella finans- och skuldskris relativt väl. Sveriges offentliga finanser är fortsatt starka. Enligt Europeiska kommissionens prognoser beräknas Sverige vara det enda EU-land som mellan 2006 och 2014 kommer att ha lyckats minska sin statsskuld.

Regeringen har bedrivit en ansvarsfull finanspolitik som anpassats efter konjunkturläget. Den svenska offentliga sektorns finansiella sparande har, som sig bör, gått från överskott till underskott till följd av den utdragna lågkonjunkturen. På motsvarande sätt kommer sparandet att stärkas efter hand som läget i ekonomin förbättras.

En ansvarsfull finanspolitik handlar också om att inte förstärka konjunktursvängningarna och att skapa finanspolitiskt handlingsutrymme att kunna möta även nästa kris med kraftfulla åtgärder. Det finansiella sparandet ska därför gradvis återvända till överskott i takt med att resursutnyttjandet går mot balans.

Detta innebär att fortsatta nödvändiga reformer kommer att behöva finansieras krona för krona. Detta gäller oavsett om de är på utgifts- eller inkomstsidan av budgeten. Det är från regeringens sida inte aktuellt att minska incitamenten till arbete genom breda skattehöjningar som slår mot tillväxt och sysselsättning. Respekt för de budgetpolitiska målen kommer fortsatt att vara regeringens ledstjärna för den ekonomiska politiken.

Anf. 9 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag skrev den här interpellationen i januari. Jag gjorde det eftersom det var en sådan turbulens här under hösten när de borgerliga ledamöterna krävde att skatten skulle sänkas ytterligare. Om vi inte gick med på det skulle allt rämna. Alla regler skulle falla. Och den ekonomiska politiken skulle falla sönder om inte vi gick med på ytterligare skattesänkningar för dem som tjänar mest.

Därför skrev jag interpellationen i januari. Som Anders Borg vet har riksdagen regler om att han ska svara mig inom två veckor. Det har Anders Borg inte gjort. Han har nonchalerat mina krav på att få ha den här debatten. Och jag ska naturligtvis vara ödmjuk och tacksam nu för att Anders Borg har tid med mig, en vanlig enkel ledamot, och tar den här debatten.

Jag upprepar frågorna från i höstas. Ni stred i höstas för att få sänka skatterna med ytterligare 3 miljarder kronor. Det var utöver de 134 miljarder som ni redan hade sänkt skatterna med. Ni var tvungna att sänka skatterna mer. Ni anordnade seminarier, och det var olika professorer som fick uttala sig om hur viktigt det var att få sänka skatterna ännu mer. Och om vi inte följde budgetreglerna, som ni påstod att vi inte skulle göra, skulle förtroendet för svensk ekonomi falla.

Nu har det visat sig att Anders Borg och de borgerliga ledamöterna inte fick igenom förslaget. Vi röstade emot. Vi tyckte att det någon gång fick räcka med dessa ständiga skattesänkningar. Man skulle sätta Sveriges ekonomi på prov ytterligare. Det är ju det som har hänt. Ni lånar mer och mer. Anders Borg säger: Vi har minskat statsskulden. Ja, det har ni gjort genom att sälja ut kyrksilvret, de statliga egendomarna. Men budgetunderskottet har blivit gigantiskt – 87 miljarder kronor. Vi tyckte att det var nog.

Sedan inträffade nyårsnatten, och Anders Borg fick en uppenbarelse: Nej, nu ska vi nog inte sänka skatterna mer. Nu räcker det. 134 miljarder räcker. Nu ska vi ta resten krona för krona.

När det gällde skattesänkningarna med 134 miljarder var det inte krona för krona, men nu är det så. Den minnesgode vet förstås att Anders Borg sade detta också i februari 2010: Nej, nu räcker det med skattesänkningar. Och efter att han hade vunnit valet fortsatte han med skattesänkningar, vilket har försämrat servicen till medborgarna. Jag vet att Anders Borg påstår att servicen inte har försämrats, men vi som är ute i sjukvården, i äldreården, i förskolorna och i skolorna ser att det är pre-

cis det som har inträffat. I och med att ni har sänkt skatterna med 134 miljarder har ni gjort servicen till medborgarna sämre än vad den annars skulle ha varit.

Min fråga från januari kvarstår: Varför var det så viktigt att sänka skatten före nyår med 3 miljarder? Vad var det i våra budgetregler som det var så noga med? Vad var det som skulle gå sönder? Anders Borg har ju efter nyår kommit på att det inte var så viktigt längre. Nu är inte skattesänkningar prioriterade, åtminstone inte under några månader i valrörelsen, för Anders Borg vet att människor i det här landet vill ha en god välfärd.

Jag vill säga att vi fortfarande har ett bra land, och vi har en god välfärd, men vi är på väg utför. Vi får färre anställda inom välfärdssektorn per 1 000 invånare, och de som jobbar där får det allt stressigare. Vi har ett bra land att leva i. Jag vill inte att det förstörs.

Anf. 10 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Monica Green och Socialdemokraterna ångar på i ett högt tonläge om det här med skattesänkningar och försöker föra en diskussion om den debatt vi hade i höstas om brytpunkten, att vi ville göra en justering av brytpunkten, och kopplar samman den med det ekonomiska läge som vi nu är på väg in i. Jag tror att det är viktigt att klargöra några saker om vad debatten i höstas handlade om. Jag börjar i den änden i alla fall.

När Monica Green i talarstolen påstår att regeringen till varje pris vill sänka skatterna för dem som tjänar mest, för dem som har högst inkomster, missar hon lite av huvudpoängen, det vill säga själva syftet med justeringar i skatterna – till exempel brytpunkten som vi debatterade i höstas.

Poängen med förslaget om höjd brytpunkt var att genomföra en åtgärd för att ytterligare stärka Sveriges konkurrenskraft på sikt. Monica Green vet mycket väl att den som har högre lön betalar i Sverige i dag alltid mer i skatt än den som tjänar mindre. Det är huvudregeln i Sverige. Den som tjänar mer betalar också mer i skatt. Det vi diskuterade i höstas var något annat, nämligen en brytpunkt där man över en viss beloppsgräns betalar en högre andel skatt, alltså en högre procentsats av sin lön, inte bara mer i kronor, vilket den som har högre lön redan gör.

Problemet med sådana brytpunkter är att de utgör en straffbeskattning på högre utbildning och på entreprenörskap. Det är alltså raka motsatsen till de drivkrafter som vi normalt sett säger är positiva och gärna vill uppmuntra. En brytpunkt blir alltså i praktiken en straffbeskattning på utbildning och entreprenörskap och motverkar goda krafter i ekonomin. Det kan ändå finnas skäl att ha sådana brytpunkter, och politiskt anförs ofta någon form av rättviseskäl för att sådana brytpunkter ska finnas. Men att de har negativa effekter på hur ekonomin fungerar är nog de flesta ekonomer överens om.

I Sverige finns två brytpunkter. En där man börjar betala den statliga skatten, vilket är den som debatterades i höstas, och en där den så kallade värnskatten läggs till de övriga skatterna. Förslaget från i höstas var alltså att höja den lägre av de två brytpunkterna något i syfte att stimulera utbildning och entreprenörskap och stärka Sveriges konkurrenskraft.

Totalt hade ungefär en miljon löntagare berörts, och det hade gett en energiinjektion i ekonomin och ökat antalet arbetade timmar. Det är detta som Monica Green kallar skattesänkningar till dem som har det bäst. Med det sättet att uttrycka sig kan man få intrycket att den typen av förslag, att höja brytpunkten, är något som Socialdemokraterna aldrig skulle göra. Men sanningen, Monica Green, är att Socialdemokraterna själva vid flera tillfällen har valt att höja brytpunkten med samma motiv som alliansregeringen anförde i höstas.

I början av 2000-talet tyckte Socialdemokraterna att det var rimligt och tillräckligt att 18 procent av befolkningen betalade statlig skatt. I dag betalar 29 procent statlig skatt. Om brytpunkten hade höjts enligt regeringens förslag hade ändå fortfarande 26 procent betalat statlig skatt, alltså en långt större andel än den som Socialdemokraterna själva ansåg var tillräcklig när de höjde brytpunkten vid några tillfällen i början av 2000-talet.

Herr talman! Sverige står inte och faller med höjd brytpunkt, men det är onekligen en bekymmersam signal att det största oppositionspartiet inte längre tycker att utbildning och entreprenörskap ska löna sig.

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Sverige är ett av de länder som har de starkaste offentliga finanserna i industrivärlden. Vi har senast i dag fått en nyhetsrapportering om att Riksgäldskontoret har lånat euro till lägre lånekostnader än alla europeiska länder utom Tyskland. Det är ett solitt förtroende för att svenska offentliga finanser är mycket starka. Vi kommer också enligt både kommissionens och andra bedömares prognoser tillbaka till balans och överskott snabbare än andra länder.

Vi kunde i går på nyheterna höra rapporteringen att Sverige kanske inte vid någon tidpunkt har haft så starka offentliga finanser enligt experternas bedömning som i dagsläget. Detta återspeglas också i att våra kreditbetyg är väsentligt starkare. Vi ”rejtas” av såväl S&P som Fitch och Moodys som ett av de länder som har det högsta kreditbetyget. Det är till och med så att länder som Belgien, Danmark och Österrike inte får det. Sverige tillhör alltså en liten grupp av länder som betraktas som extremt solida.

Såväl Konjunkturinstitutet som Finansdepartementet, kommissionen, OECD och IMF gör bedömningar av långsiktig uthållighet. Senast för några veckor sedan kom IMF:s bedömning, där Sverige tillsammans med Danmark hade den bästa långsiktiga uthålligheten i offentliga finanser. Vi har alltså fört en mycket ansvarsfull ekonomisk politik som gör att Sverige är i bättre skick långsiktigt än kanske vid något tidigare tillfälle.

Det är centralt att ha styrkan. Det är den som gör att vi kan balansera mot konjunkturerna, att vi kan säkra att vi kan föra en expansiv politik när det behövs och att vi har möjlighet att stötta ekonomin med utgifter och skattesänkningar när det behövs.

Lika viktigt som det är att stötta är det att sedan komma tillbaka till balans och överskott. Det gör Sverige snabbare och starkare än de flesta andra länder. Vi har från Allians för Sveriges sida varit mycket tydliga med att överskottsmålet på 1 procent i finansiellt sparande ska upprätthållas och att vi för 2018 ska ha som mål att nå 1 procent i finansiellt sparande.

Tyvär håller Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet inte med om att dessa frågor är centrala. Vänsterpartiet ifrågasätter ett överskottsmål och ett stramt budgetramverk. Miljöpartiet välkomnar en diskussion om att ompröva överskottsmålet. Vi har upprepade gånger hört Magdalena Andersson tala om att målet behöver omprövas och ses över, och i princip indikerar man en sänkning av överskottsmålet till ett balanskrav under nästa mandatperiod.

Det finns mycket som talar för att det är detta som är den socialdemokratiska hemliga agendan. De tre oppositionspartiernas politik går helt enkelt inte ihop. De är i dag eniga om en finansiering på i storleksordningen något över 15 miljarder, och man har utgiftsförslag på praktiskt taget alla områden som skiljer sig åt. Miljöpartiet lovar breda förbättringar på klimatområdet på 5 miljarder. Socialdemokraterna vill bygga ut arbetsmarknadspolitiken med 8 miljarder, där häpnadsväckande nog Miljöpartiet inte håller med respektive Vänsterpartiet inte håller med. Man kan lova breda klimatåtgärder, man kan lova breda arbetsmarknadspolitiska åtgärder och man behöver inte presentera en finansiering. På skolområdet lovar Miljöpartiet kraftiga höjningar av lärarlöner, och Socialdemokraterna lovar stora satsningar på mindre klasser.

Det blir alltså en möjlighet för oppositionspartierna att stapla löften på varandra. Antingen måste man lägga fram mer omfattande skattehöjningar eller så måste man överge överskottsmålet. Jag misstänker att Socialdemokraterna kommer att överge överskottsmålet och att vi därmed kommer att stå kraftlösa och utan skyddsvallar vid nästa lågkonjunktur. Det kommer de som då blir arbetslösa att få betala priset för.

Anf. 12 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Sverige har stabila statsfinanser. När Anders Borg var ny som finansminister brukade han påpeka att det var tack vare Göran Perssons stabila regler från 90-talet. Sedan påpekade Schlingmann, eller vem det nu var, att Anders Borg inte borde berömma Göran Persson så mycket eftersom folk då blir påmind om att det var Socialdemokraterna som satte upp de stabila ekonomiska reglerna, som vi fortfarande har och som ni inte har krossat. Det är vi glada för. När vi tar över ska vi fortsätta att ha ordning och reda i ekonomin. Det var vi som skapade den, och det var vi som uppfann överskottsmålet. Vi kommer att ha ordning och reda i ekonomin – var så säker.

Sedan blir det lite intressant. Den ena borgerliga ledamoten går här upp i talarstolen och fortsätter att plädera för att sänka skatterna ytterligare. Men Anders Borg har ändrat sig. Det finns inget sådant förslag längre. Det blir intressant att få veta vad som egentligen gäller. Har ni olika uppfattningar? Vill ni fortsätta att sänka skatterna för dem som har det allra bäst? Är det ett hinder för utbildningen? Vad händer?

När vi för några dagar sedan föreslog fantastiska högskolesatsningar påstod Anders Borg att det var att dölja arbetslösheten. De arbetslösa ska inte ens ha möjlighet att utbilda sig och förkovra sig. Är det bra med utbildning, enligt er moderater? Ni vill nog att bara några få ska ha den möjligheten eftersom ni vill ha ökade skillnader i samhället. Det tror ni är drivkraften hos människor. Ni tror att ni underlättar för servicejobb, att steka hamburgare och så vidare, med hjälp av skattelättnader, men ni hindrar människor som vill utbilda sig. När vi satsar på utbildning säger

Anders Borg att det är att dölja arbetslösheten. Det håller inte för en enda sekund.

Vi har hört två moderater i kammaren i dag med två olika uppfattningar. Det skulle vara intressant att få veta vad som gäller. Ska ni fortsätta att sänka skatterna för höginkomsttagarna eller inte?

Sedan har jag fortfarande inte fått svar på frågan om det var så att kreditbetygen sjönk för att ni inte fick sänka skatterna med ytterligare 3 miljarder. Var det så att Sveriges ekonomi föll samman efter nyår för att ni inte fick sänka skatterna ytterligare? Jag fick inte riktigt svar på de frågorna. Jag tyckte till och med att Anders Borg sade att det går bra för Sverige nu. Vad bra då att ni inte lyckades få igenom den skattesänkning före nyår som enligt er var helt nödvändig och som nu inte ens finns med i era förslag. Jag vet inte hur ni egentligen vill ha det. Vad har ni för dold agenda? Vi tänker inte ändra på överskottsålet, eftersom vi införde de stabila reglerna.

Jag vill återkomma till detta med att ni hade goda ambitioner. Jag ska inte ta ifrån er det. Ni trodde på er politik; jag ska inte påstå något annat. Problemet för er är ju att ni har misslyckats. Ni har inte fått ordning på arbetslösheten. Eller är Anders Borg nöjd med 8 procents arbetslöshet? Jag hörde Anders Borg haspla ur sig någonting om att det inte var så bra att arbetslösheten sjunker för fort. Är Anders Borg nöjd med studieresultaten? Är Anders Borg nöjd med bostadsbyggandet? Vad är det ni är nöjda med? Ni är nöjda med ekonomin, påstår ni. Men det finns ju människor som inte tas om hand, människor som är arbetslösa och som inte har möjlighet att studera och människor som inte får den kunskap de behöver i skolan. Hur kan ni vara nöjda med det, Anders Borg?

Anf. 13 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Monica Green säger sig inte förstå att Alliansen i höstas kunde föreslå en förändring av brytpunkten och sedan, sent i vintras, tala om att säkra nya skatteintäkter. Men om man sätter sig in i frågorna tror jag att det är ganska uppenbart för de flesta att det är en väsentlig skillnad mellan skatt på arbete och tillväxt och på exempelvis punktskatter, alltså skatter som tas ut på sådant som oftast betraktas som skadligt eller i alla fall mindre önskvärt.

Om vi vill ha mycket av arbete och mycket av tillväxt är det rimligt att skatterna på detta område hålls så låga som möjligt. Om vi vill säkra skatteintäkter till olika angelägna reformer framöver är det likaledes fullt rimligt att i första hand sträva efter att försöka få in dessa skattepengar från annat håll än just genom att öka beskattningen på arbete och tillväxt.

Det beklagliga med den politik som Socialdemokraterna torgför och vill gå till val på är att den gör just detta. Det är med en imponerande precision som ni föreslår ökade skatter på arbete just där de gör som mest skada. Det gäller till exempel kostnaderna för att anställa unga, chockhöjningen av arbetsgivaravgifterna för unga och chockhöjningen – en dubblering – av moms i restaurangsektorn. Det är just den del av ekonomin där många unga får sitt första jobb.

Sedan blir det lite parodiskt när Monica Green här orerar om budgetunderskott, som om Socialdemokraterna skulle ha lagt fram helt andra budgetalternativ med stora överskott. Det stämmer väldigt dåligt överens med de budgetmotioner där ni – även om det emellanåt redovisas ganska

Prot. 2013/14:103
25 april

Svar på
interpellationer

knapphändigt numera – får anses deklarerat er politik. I er senaste budgetmotion från i höstas är statsbudgetsaldot 491 miljoner kronor lägre än i regeringens budget. Ni skulle alltså behöva låna en halv miljard mer.

Anf. 14 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Låt mig först påpeka för Anders Borg och alla som tar del av den här debatten att Anders Borg inte är sin egen herre. Han har som så många andra en uppdragsgivare. Den uppdragsgivaren kan beskrivas som medlemmarna i Moderata samlingspartiet. De har på sin stämma kommit fram till ett beslut om att ni ska införa ett sjätte jobbskatteavdrag. Ni har fattat beslut om att sänka bolagsskatten ännu mer. Ni har fattat beslut om att ni ska slopa värnskatten, som nämndes här tidigare. Dessutom har ni fattat beslut om att höja skiktgränsen för statlig skatt.

Om vi räknar ihop detta, Anders Borg, handlar det om ett beslut fattat på er demokratiska stämma om att ditt parti – Moderaterna, som leder regeringen – ska fortsätta med skattesänkningar på 40 miljarder kronor. Då är frågan: Hur ska det gå till? Just nu är det skattesänkarstopp, säger ni, och då ska allting finansieras krona för krona. Ni har kommit fram till att om man höjer skatten på snus rejält får vi mer pengar till skolan. Eller varför inte höja dagsböterna så att vi kan finansiera ett framtida försvar?

Nu har skatterna sänkts så kraftigt att vi har hamnat i ett sämre läge. Det har ju inte minskat arbetslösheten. Om det är sänkta arbetsgivaravgifter för unga som botar ungdomsarbetslösheten, ja, men sänk dem ännu mer då! Men det ni vill ni ju inte göra. Ungdomsarbetslösheten är jättehög. Unga har svårt att få jobb.

Om det är momsens i restaurangbranschen som ger fler jobb, varför sänker ni den inte ännu mer? Det är nu 400 000 arbetslösa. Enligt Svenskt Näringsliv är det 80 000 jobb som inte blir tillsatta därför att det inte finns några sökande med rätt kompetens. Vad gör ni åt det?

Nej, ni fortsätter utifrån beslutet på er stämma med skattesänkningar. Det är det som är drivkraften hos er moderater, och det har det alltid varit. Det betyder att om oturen skulle vara framme och ni får fortsätta att leda landet kommer det fler skattesänkningar. Det är ju er politik. Det vore bra om den hade fungerat, men den gör ju tyvärr inte det. Arbetslösheten är jättehög. Resultaten i skolan faller kraftigt. Vi har den största ökningen av inkomstskillnaderna i Sverige sedan 2006. Detta är alltså resultat av er politik.

Nu när ni ska finansiera allt krona för krona har ni slängt ut 35 miljarder kronor på Nuonaffären, men där mumlar ni. Det är 35 miljarder kronor som har försvunnit för svenska skattebetalare. Då kan man inte ens komma till konstitutionsutskottet och reda ut vad som har hänt. Är det en ansvarsfull politik?

Herr talman! Nu senast i SOM-institutets opinionsundersökning som redovisades i går visade det sig att svenska folket tycker att det är jobben, skolan och sjukvården som är de viktigaste frågorna. Man tycker också att privatiseringarna och skattesänkningarna inte ska fortsätta. Man vill införa starka begränsningar av vinster i välfärden. Det är precis den politik som vi står för. Anders Borg står för fortsatta skattesänkningar. Utåt vill han ge sken av att han tar stort ansvar. Anders Borg har satt oss i ett svårare läge i Sverige. Nu finns det inte så mycket pengar till reformer, framför allt inte med en moderatledd regering.

Anf. 15 GÖRAN PETTERSSON (M):

Herr talman! Jag vill börja med att ge Monica Green rätt på en punkt. Det var en väldigt het debatt i höstas. Däremot hade Monica Green fel när hon sade att det var en skattepolitisk debatt och att den var het på grund av innehållet i de olika skatteförslagen. Anledningen till att debatten var het var att den handlade om procedurfrågor och det finanspolitiska ramverket. Det var skälet till att finansutskottet – för att få en genomgång av det finanspolitiska ramverk som Monica Green framhåller har tjänat Sverige väl – anordnade offentliga utfrågningar med experter. Detta ramverk utmanades av oppositionens agerande.

Kortsiktigt har det inte fått några mätbara effekter. Men när vi talar om förtroende för ett lands finanspolitik handlar det inte om en kvartalsekonomi, utan det är långsiktighet som gäller.

Därför är juryn fortfarande ute för att se vilka långsiktiga konsekvenser höstens socialdemokratiska övergrepp på det finanspolitiska ramverket kommer att få. Men om man tittar på alla bedömningar som görs av svensk ekonomi ser man att alla enstämmigt kommer in på att Sverige har väldigt väl skötta statsfinanser.

Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Sverige har mycket starka offentliga finanser. När vi tog över regeringsmakten ökade vi överskottet till 3,6 procent av bnp. Det är det starkaste överskott Sverige har upplevt, med undantag för något år då vi hade ett lika högt överskott. Men socialdemokratiska regeringar har aldrig haft ett högre överskott än 3,6 procent av bnp.

Vi amorterade ned skulden från 2006 till 2014 från 45 procent till 41 procent av bnp. Vi är det enda landet i EU som kan uppvisa en sådan utveckling. Detta gör alltså att Sverige står starkare än vad våra grannländer gör och att vi är bättre rustade för framtiden.

Det är inte så att detta har köpts till priset av en alltför stram ekonomisk politik. Tillväxten i Sverige har alltså varit högre än i de andra europeiska länderna och högre än i USA. När kommissionen blickar framåt nästa år har Sverige med undantag för Baltikum den högsta tillväxten i Europeiska unionen.

Vi har haft en sysselsättningsgrad som varit den högsta i Europa. Vi har den högsta sysselsättningsgraden av alla länder i Europa för närvarande.

Det är ett resultat av att vi har fört en politik för att värna jobben. Arbetskraften har vuxit mycket kraftigt. Långtidsarbetslösheten är bland de lägsta i Europa. Reallönerna har ökat snabbare än i praktiskt taget alla jämförbara länder.

Detta är resultatet av en ansvarsfull politik, som har varit stram när det behövts och som har stimulerat när det behövts. Och när vi nu ser att tillväxten i Sverige blir starkare inriktar vi oss på att återställa balans och överskott. Det är det som är en ansvarsfull ekonomisk politik.

Jag är bekymrad över hur Socialdemokraterna och Miljöpartiet planerar att lägga upp valrörelsen, och här får vi alltså inga svar.

Socialdemokraterna har tre bärande löften. Det ena är en 90-dagarsgaranti för unga, det andra är att göra kraftiga satsningar inom fas 3 och det tredje är att höja a-kassan. Miljöpartiet har inte anslagit några pengar till 90-dagarsgaranti och fas 3, och man vill inte gå fram med så stora

höjningar av a-kassan. Skillnaden mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna är 8 miljarder.

Det här kanske är någonting som Monica Green och Raimo Pärssinen inte tycker är så viktiga saker: Det här med a-kassan och 90-dagarsgarantin är grejer som vi socialdemokrater kan kompromissa bort. Det är ingenting vi talar om på mötena, för det är ingen som tycker att det är viktigt.

Nej, så är det inte, utan det är precis det Socialdemokraterna talar om.

Miljöpartiet å andra sidan lägger 5 miljarder på klimatåtgärder, där Socialdemokraterna lägger 500 miljoner. Då kan man ställa frågan: Är det kanske så att klimatet inte är så viktigt för Miljöpartiet i valrörelsen? Det kanske är något som de tänker sälja ut i budgetförhandlingar efter valet, och det kanske inte är något de prioriterar.

Nej, jag tror att vi ska ta Miljöpartiet på allvar. Det är det de prioriterar.

Det är ju det här som är problemet. Socialdemokraterna och Miljöpartiet lägger hela sina budgetar på olika poster, och så kan de på möte efter möte ge väljarna intryck av att man kan använda samma pengar till att minska klasserna i lågstadiet och kraftigt höja lärarlönerna. Men man kan inte använda en krona tre gånger – man måste använda den till en sak i budgeten.

Här får vi intrycket att skattehöjningar kan finansiera tre gånger så stora satsningar som de kan. Detta är väldigt allvarligt. Skulle vi landa i den sitsen att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ska bilda regering efter valet kommer de att undergräva överskottsmålet. Och vi vet vem som kommer att få betala priset för det: Det är de som blir arbetslösa i nästa kris. Att överge överskottsmålet är att svika de arbetslösa.

Den enda tolkning man kan göra av de svar vi får från Socialdemokraterna är att de inte avser att upprätthålla överskottsmålet. De siktar inte på 1 procents finansiellt sparande 2018.

Anf. 17 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Nu förstår jag varför Anders Borg har väntat med denna debatt från januari, när jag lämnade in interpellationen, tills nu i slutet av april. Han har ju inget svar till mig.

Jag frågade om det finanspolitiska ramverket har förändrats. Det var ju det som det var en så högljudd debatt om i höstas, precis som Göran Pettersson sade här alldeles tydligt, att allting skulle rämma och förstöras om vi fick igenom stoppet på era fortsatta skattesänkningar. Vi fick igenom det, och Sveriges ekonomi är fortfarande god.

Vi har ett finanspolitiskt ramverk som har tjänat Sverige väl. Det var vi socialdemokrater som satte upp det. Och det var, som Anders Borg brukar säga, tack vare att Göran Persson hade sådan ordning och reda på ekonomin.

Men vad har hänt sedan dess? År 2006 hade vi en högre sysselsättningsgrad än nu och lägre arbetslöshet än nu. Sedan dess har även kunskaperna i skolan sjunkit, och bostadsbyggandet har stannat av. Nu säger Anders Borg att det är bra när vi jämför oss med andra.

Ni vill höja skatterna för 25-åringar, och enligt er budget ska det inte ha någon effekt alls. Ni påstår att om vi höjer arbetsgivaravgiften för 26-

åringar får det förödande konsekvenser för jobben för dem, men när ni föreslår samma sak för 25-åringar får det inga effekter alls.

Vi har sett att era reformer har varit oerhört dyra. De pengarna hade räckt till betydligt fler jobb – sjuksköterskor, förskollärare, lärare och undersköterskor i omvårdnaden. Det hade behövts, för nu får mänskorna där slita och stressa.

Jag har inte fått något svar i dag. Det enda jag kan svara på Anders Borgs farhågor är att vi kommer att ha ordning och reda på ekonomin. Vi lägger fram förslag både om arbetslöshetsförsäkring och om miljöpolitik. Ni lägger ingenting på det.

Anf. 18 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Anders Borg använder uttrycket fas 3. Det är ju så det heter egentligen, fast Moderaterna väljer att kalla det sysselsättningsfasen. Fas 3 är väl ett flaggskepp som Anders Borg är stolt över: där människor blir inlåsta och arbetsgivaren får betalt – men inte de som finns där. De får inte heller någon utbildning.

Är det detta han tar upp som ett hemskt exempel, att vi socialdemokrater vill ta bort fas 3? Det vill vi faktiskt göra. Vi vill preparera människor så att de kommer till jobb.

Sedan kan man verkligen fundera på det här med ansvar för ekonomin. Ni har beslut från er moderata stämman, för ni älskar skattesänkningar. Och helst vill ni sänka skatterna för dem som redan har mycket. Det är er grundideologi.

Vem är det då som får betala priset? Jo, nu har vi ju sett att det är arbetslösa och sjuka som betalar priset. Det är Hälsans Förskola som betalar priset för er politik. Vatten och knäckebröd till ungarna – det är en konsekvens av er politik.

Att stå här och säga att man tar ett jättestort ansvar när 35 miljarder har försvunnit i Nuonaffären, är det också att ta ansvar? Man kan inte ens komma till konstitutionsutskottet och svara på frågor, och ingen vet vad som händer. Vad är det för ansvarstagande?

Jag är övertygad om, herr talman, att om Anders Borg får fortsätta som finansminister gör han som i förra valet, då han sade att det var skattesänkarstopp. Det har han sagt nu igen: Nu är det skattesänkarstopp. Vad händer efter förra valet? Jo, han fortsatte att sänka skatterna. Det är klart att han kommer att göra det, för det är Anders Borgs analys, Anders Borgs politik och Moderaternas dröm att fortsätta att sänka skatterna.

Det betyder att det är andra som får betala priset. Och det är inte de rika, männen, som får göra det, utan det är andra som får betala priset för er politik.

(Applåder)

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Svensk ekonomi står starkare i dag än vad den tidigare har gjort, tack vare en ansvarsfull regering som har hållit ihop landet och säkrat både trygghet och tillväxt.

Man kan göra olika beräkningar av långsiktig uthållighet. Den som IMF nyligen presenterade är en av de grundligare. Man går igenom hur pensionssystemet i alla industriländer kommer att utvecklas långsiktigt, vad som kommer att hända med kostnader för hälso- och sjukvård, hur

det ser ut med befolkningsåldrandets effekter på skattesystemet och så vidare. Där är alltså Sverige, tillsammans med Danmark, det land som har den största, starkaste, solidaste och mest grundmurade trovärdigheten av alla länder. Det är därför att vi har tagit ansvar när världsekonomin har gått igenom den värsta krisen sedan depressionen.

Det är positivt att Sverige klarat av att föra en så stark politik. Tillväxten har varit högre, jobben har kommit i större utsträckning än i andra länder, vi har haft lägre långtidsarbetslöshet och en bättre sammanhållning än andra.

Vi fick bara förra veckan en rapport om att Sverige är ett av de länder som har det bästa sjukvårdssystemet i Europa, och tidigare har OECD rapporterat att vi har den högsta personaltätheten i äldreomsorgen. Sverige är alltså ett land som kombinerar tillväxt, utveckling och välfärd.

Den här debatten har tydligt visat att Socialdemokraterna inte tänker tala klarspråk i valrörelsen. Vi får alltså inte ett enda besked om över-skottsmålet. Magdalena Andersson, Fredrik Olovsson, Monica Green och Raimo Pärssinen tänker ta sig igenom valrörelsen utan att svara, och vi förstår vad det beror på. Ska man finansiera Socialdemokraternas kraftiga utbyggnad av arbetsmarknadspolitiken, AMS-åtgärderna, och samtidigt klara av Miljöpartiets klimatåtgärder, ja då måste man tära på kapitalet och undergräva skyddsvallarna. Då vet vi att priset för den socialdemokratiska politiken får till slut de arbetslösa betala.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2013/14:267 om regeringens skattepolitik

Anf. 20 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Eva-Lena Jansson har frågat mig vilka åtgärder jag planerar att vidta för att stärka de offentliga finanserna.

Sedan den finansiella krisens utbrott 2008 har läget i världsekonomin varit ansträngt. Detta har givetvis påverkat Sverige, även om svensk ekonomi har visat stor motståndskraft tack vare regeringens åtgärder. Regeringen har under krisen stöttat tillväxten med aktiva stabiliseringspolitiska åtgärder och långsiktigt förbättrat tillväxtpotentialerna. Bedömningen är att regeringens politik har lett till en högre varaktig sysselsättning och en lägre jämviktsarbetslöshet. Denna bedömning delas av bland andra OECD, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Efter en lång rad av finanspolitiska åtgärder för att stötta ekonomin väntas budgetutrymmet vara mycket begränsat de kommande åren. I takt med att bnp- och sysselsättningstillväxten tar fart och arbetslösheten minskar förskjuts tyngdpunkten från stimulansåtgärder mot finansierade åtgärder som stärker förutsättningarna för fler i arbete. Nya reformer kommer att kräva finansiering krona för krona. Det kan exempelvis handla om åtgärder som säkrar skattesystemets effektivitet och legitimitet och motverkar samhällsekonomisk ineffektivitet. Det är också viktigt med stram utgiftsgranskning och god utgiftskontroll.

Nu när det förväntas ske en gradvis förbättring av det ekonomiska läget är finanspolitikens inriktning att återvända till överskott. Detta är viktigt för att finanspolitiken inte ska vara procyklisk och för att åter-

ställa nödvändiga säkerhetsmarginaler. Enligt nuvarande prognos är det finansiella sparandet som andel av bnp över 1 procent när resursutnyttjandet närmar sig balans år 2018.

Anf. 21 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka Anders Borg för att jag äntligen har fått svar på interpellationen som jag lämnade in den 29 januari. Det har gått nästan tre månader sedan jag lämnade in den, och man kan fundera på hur komplicerad frågan var.

I min interpellation beskriver jag hur regeringen under snart åtta år har varit inriktad på att sänka skatterna. De har förvandlat ett ekonomiskt överskott på 65 miljarder i statens finanser till ett underskott på 87 miljarder.

Så sent som den 12 november förra året beskrevs statens finanser av finansministern som att vi i dag ligger med små underskott. Trots att regeringen redan i november visste att det fanns ett underskott drev de på för att riksdagen skulle fatta beslut om att genomföra skattesänkningar på flera miljarder. De röstade igenom förslaget tillsammans med Sverigedemokraterna i december, och bara en månad senare säger finansministern, som jag skrev i januari, att det inte finns utrymme för sänkta skatter.

Vad de gjorde då var att de sänkte skatten för mig och alla andra härinne med 550 kronor i månaden, och för pensionärer sänkte de skatten med 100 kronor. De ökade alltså skillnaden i inkomst mellan riksdagsledamöter och pensionärer med 400 kronor, till riksdagsledamöternas fördel. Med vårt förslag hade pensionärerna fått sänkt skatt med 150 kronor, och jag hade inte fått någon sänkt skatt alls. Det hade jag tyckt varit mycket mer rimligt.

Sedan den 29 januari har Anders Borg "flip-floppat" en hel del. Först föreslog han att studenterna skulle betala lånekarusellen, som han dragit i gång genom att åstadkomma ett underskott, genom att få studiebidraget sänkt med 300 kronor. Men efter ungefär tre veckor ändrade Fredrik Reinfeldt beslutet, så man vet egentligen inte vem det är som bestämmer i regeringen; jag tror att det är Fredrik Reinfeldt. Samma dag som Fredrik Reinfeldt sade att de 300 kronorna inte skulle tas från studenterna hade Anders Borg på förmiddagen sagt att jo, det skulle de visst göra. Vi får väl se hur länge det gäller.

Jag har ställt frågan: Avser finansministern att vidta några skyndsamma åtgärder för att få ordning på underskottet i statens finanser? Till svar får jag en massa ord, men jag tycker inte att jag får någon speciellt tydlig inriktning.

Anders Borg säger att nej, nu blir det nog inga skattesänkningar. Ändå har man nyligen tillsatt en utredning om hur man ska kunna sänka skatten ytterligare. En tidigare partiledare i Moderaterna, Ulf Adelsohn, har sagt att det ligger i era gener att sänka skatten, och det har varit uppenbart med tanke på hur skattepolitiken har varit under senare år.

Man kan ha ett underskott i statens finanser om man väljer att investera, om man väljer att investera i utbildning för arbetslösa och om man väljer att investera i arbetsmarknadspolitik som gör att människor kan gå från arbetslöshet till jobb. Men om man väljer att ensidigt sänka skatten och inte investera bidrar det inte till att ge de arbetslösa någon starkare

ekonomi eller till att få ut dem i arbete. Det bidrar inte heller till att företag ska kunna anställa personer.

Vi vet att förra året försvann massor av jobbmöjligheter. Man hade kunnat anställa, men man hittade inte personer med rätt utbildning. Då tyckte Anders Borg att det var mer prioriterat att sänka skatten för honom och för mig än att satsa på de arbetslösa, att satsa på utbildning. I stället valde han att låsa in 35 000 i fas 3 och är nu upprörd över att vi vill ta bort fas 3.

Herr talman! Jag skulle gärna vilja veta vad Anders Borg egentligen vill göra.

Anf. 22 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Det är ganska viktigt hur man ställer frågor. Eva-Lena Jansson har frågat hur regeringen ska stärka de offentliga finanserna. En alternativ fråga hade kunnat vara hur man stärker de enskilda människornas ekonomi. Det är en fråga som jag tycker är minst lika viktig som de offentliga finanserna. De ska vara starka i Sverige – det är viktigt. Men om vi går tillbaka en smula i tiden, kanske inte bara ett halvår utan åtta, tolv eller ännu fler år, kan vi notera, om vi vill, att köpkraften i Sverige hos de enskilda människorna var alltför låg. Det berodde på att kommunerna, staten och landstingen lade beslag på en alltför stor del av de arbetsinkomster som tillkommer de vanliga arbetande människorna. Det får effekter på människornas köpkraft. Vi ser nu en kanonad av förslag som ska stärka den offentliga sektorn, och det förstår jag därför att av tillväxten kan man ta mycket till den offentliga sektorn.

Just denna morgon har jag åkt från industristaden Göteborg, via Skövde och Hallsberg, till Stockholm. Jag noterar att i dessa städer finns det en stor industrisektor. Och någon måste, herr talman, köpa produkterna. Det är absolut nödvändigt. Vi ska exportera 50 procent i det här landet för att kunna upprätthålla den välfärd som vi absolut vill ha, som sjukvård, skola, annan utbildning, administration, rättsväsen och vad det nu kan vara som behövs.

Själva frågeställningen gäller om det viktigaste är att stärka de offentliga finanserna eller se till att folk har arbete. Jag kan inte komma fram till något annat än att Stefan Löfven har gjort en korrekt analys av de omstridda jobbskatteavdragen. De ska i allt väsentligt behållas av två anledningar. Den ena är att löntagare har vant sig vid att ha denna köpkraft. Den andra är att de har varit bra för Sverige och sysselsättningen.

Det är viktigt att komma ihåg att det har varit bra för Sverige att vi har haft en god köpkraft i landet. Det har varit ett av de stora problemen i Europa där det har varit oreda i många länders finanser. Ska man kunna köpa Volvobilar med motorer från Skövde måste man ha köpkraft.

Herr talman! Vi ser en avigsida på detta. Att Volvo beslutar att flytta tillverkningsenheten av en modell till Kina, vilket de just gjort, har många orsaker, men en effekt blir att antalet som arbetar med att tillverka Volvobilar i Sverige minskar. Det är dåligt för de offentliga finanserna.

Anf. 23 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Eva-Lena Jansson ställer en fråga om underskottet i statens finanser. Av frågan och retoriken i talarstolen kan man få intrycket att det finns en stor skillnad i synen på budgetregler, överskottsmål och

så vidare. Eller så förs resonemanget inte fullt ut av Eva-Lena Jansson. Jag ska komma tillbaka till vad Eva-Lena Jansson egentligen menar.

Jag har åtminstone hittills trott att vi var överens om att överskottsmål betyder att budgeten ska gå ihop och gå med 1 procents överskott sett över en konjunkturcykel. Det betyder dock inte att statens budget ska gå med överskott varje enskilt år.

En av statens viktiga uppgifter är att motverka de konjunktursvängningar som sker i omvärlden. När det är lågkonjunktur och vi inte utnyttjar våra resurser fullt ut har staten en viktig uppgift i att stimulera ekonomin och försöka motverka konjunktursvängningarna. Det är också fullt legitimt att staten går med underskott under denna period.

Det är ett närmast klassiskt sätt att hantera konjunktursvängningar som Socialdemokraterna åtminstone tidigare varit förespråkare av. Det handlar helt enkelt om konjunkturpolitik. Det viktiga är att säkerställa att man återgår till överskott när konjunkturen vänder och inte fortsätter spendera. När vi nu ser tendenser till att ekonomin börjar ta fart är det också läge att börja strama åt ekonomin igen.

Låt oss titta på hela perioden från 2006. Alliansregeringen lyckades under de första åren, innan finanskrisen slog till, samla på sig stora överskott, och under hela perioden från 2006 har den offentliga bruttoskulden minskat med ungefär 3 procent. Den bild som Eva-Lena Jansson och Socialdemokraterna försöker måla upp av att de offentliga finanserna skulle vara i oordning stämmer alltså inte. Svaret är snarast tvärtom. Trots lågkonjunktur och finanskris har vi under dessa två mandatperioder lyckats minska den offentliga bruttoskulden med ungefär 3 procent.

Vad menar Eva-Lena Jansson egentligen med sin retorik och med det hon antyder i sin fråga? Förordar hon en ordning där budgeten ska visa överskott varje år, även under lågkonjunktur? Är det detta Socialdemokraterna menar? Förespråkar ni en politik med kraftiga åtstramningar även under brinnande lågkonjunktur? Är det så jag ska tolka det Eva-Lena Jansson säger i talarstolen?

Det stämmer i så fall dåligt överens med den budgetmotion ni har lämnat in i riksdagen. Nu är den inte fullödlig, för i höstas valde ni att redovisa bara ett år framåt när det normala är att man redovisar åtminstone tre år framåt. Men i någon mening får ni anses deklarerat er politik framåt i den budgetmotion som lämnades i höstas.

I er senaste budgetmotion är ert statsbudgetsaldo 491 miljoner kronor lägre än regeringens. Ni skulle alltså behöva låna en halv miljard mer. Då har jag inte ens vägt in det faktum att ni dessutom använder pengarna för det femte jobbskatteavdraget två gånger. Efter den 1 januari accepterar ni jobbskatteavdraget fullt ut, vilket innebär att dessa pengar är förbrukade. Men dem har ni redan tecknat in en gång för andra reformer som ni säger att ni vill göra.

Eva-Lena Jansson! Detta hänger dåligt ihop.

Anf. 24 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Låt mig förtydliga för Folkpartiets Gunnar Andrén att vi inte är för jobbskatteavdrag. Vi talar om nivåer på skatten. Jobbskatteavdrag är inget vi önskar eller vill ha. Jobbskatteavdrag gör skillnad mellan en pensionär och den som arbetar. Vi vill ha ett likformigt skattesystem, Gunnar Andrén. Oavsett var inkomsten kommer från och vid samma nivå

på inkomst betalar man lika mycket i skatt. Detta förstår Gunnar Andrén, men han kanske försöker smeta på med jobbskatteavdraget.

Kan Anders Borg svara alla pensionärer på varför Sverige är det enda landet där en pensionär betalar mer i skatt än den som arbetar? Det kanske är en av de stimulansåtgärder som han beskriver i interpellationssvaret. Varför ska den som har jobbat ett långt arbetsliv inte få räkna pensionen som inarbetad lön? Nej, för Anders Borg drämmer till pensionärerna med högre skatt. Det kallar han för en stimulansåtgärd. Vi borde verkligen fördjupa oss i varför pensionärerna ska drabbas av detta.

Om balansen är bra satsar vi antingen på individen – Gunnar Andrén tog upp resonemanget om mer pengar till individen – eller gemensamt. Vi kan göra både och, men frågan är om Anders Borg är nöjd med balansen. Moderaterna har ju bestämt att Anders Borg ska jobba för fler skattesänkningar, fortsatt bolagsskatt, ett sjätte jobbskatteavdrag, slopad värnskatt, höjd skiktgräns för statlig skatt och så vidare.

Jag och andra runt om i landet undrar om det inte vore lite smartare att vi som arbetar betalar in lite mer för att få mer resurser till en bättre skola som ger bättre resultat. Då kan vi stärka Sveriges konkurrenskraft eftersom eleverna går ut i arbetslivet med bättre kunskaper.

Är det inte också lite smartare att betala lite mer för att få bättre möjlighet att rusta de unga för jobb? Vi socialdemokrater tycker i alla fall att det är smartare än att som Moderaterna fatta beslut om fortsatta skattesänkningar.

Det vore väl bättre om vi hade lite mer pengar att satsa på en fungerande, klimatsmart järnväg som våra företag behöver så väl för att transportera sina produkter.

Herr talman! Jag kommer från Gävleborgs län, och vi har en högskola. Det vore bättre att satsa mer på högskolan. Det är 33 500 som söker in, men mer än hälften får inte plats. I detta läge fortsätter Anders Borg skära ned på högskolan. Det är 40 miljoner som ska bort. Det är 780 årselevplatser som ska bort. Det är för att det inte finns pengar.

Om man dessutom har en socialminister som är kollega med Anders Borg i regeringen och som säger att vi måste gå ut och hitta sociala sponsorer för att klara av socialpolitiken kan man, Gunnar Andrén, fråga sig: Är det bra balans i dag? Hälsans Förskola, pensionärer betalar mer i skatt – det är en splittrad bild.

Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Låt mig börja med att redovisa fakta. Sverige har sedan 2006 haft högre tillväxt än alla jämförbara europeiska länder. Sverige har sedan 2006 haft bättre reallöneökningar. Vanliga svenskar har 20 procent mer i plånboken än vad man hade 2006. Det har man inte i andra länder. Där har krisen slagit mot lönerna på ett sätt som inte inträffat här. Sysselsättningen i Sverige är högre, och arbetskraften har vuxit snabbare än i andra länder.

Detta gör att vi nu ser hur skatteintäkterna i offentlig sektor ökar kraftigt. Vi har fler sysselsatta i kommunerna än tidigare, och vi når högre nivåer framåt. Vi ser att lediga platser är på rekordnivåer i kommunsektorn, och vi ser att varslen är nere på något hundratal. Det är nivåer som vi inte upplevt på länge.

I den här miljön anser vi att vi ska komma tillbaka till 1 procent i finansiellt sparande. Det ska göras i det tempo som ekonomin tillåter. Då ska man ligga på 1 procents finansiellt sparande när ekonomin är i balans. Alla bedömare är överens om att vi är på väg mot det. Man kan diskutera om det sker 2017 eller 2018, men någonstans runt de åren ska vi ligga i balans på 1 procent i det finansiella sparandet.

Det här är väldigt viktigt därför att de värsta misstagen i ekonomisk politik, som kostar mest för en ekonomi, är de man begår i goda år, när man inte bygger upp buffertarna, när man inte säkrar skyddsvallarna och när man, som Tyskland och Frankrike gjorde under de goda åren, beviljar sig själv undantag.

Det är därför de andra länderna fått strama åt ekonomin under krisen, och det är därför skulderna har ökat kraftigt där. Det är därför de har haft sämre tillväxt, sämre reallöner och sämre utveckling i sin ekonomi.

Det är väldigt viktigt att vi under de år vi nu har framför oss de facto får en ekonomisk politik som sätter av till skyddsvallarna. Det är därför vi lägger fram ett skol- och utbildningspaket med viktiga satsningar som vi finansierar med 9 miljarder i förstärkta intäkter.

Det är viktiga åtgärder med satsningar på lågstadiet, förlängd grundskola och matematikundervisning som finansieras med en del tuffa besked. Vi förändrar pensionsavdragen för privata pensionsförsäkringar, och vi drar in mer pengar på punktskatter. Det är så man bedriver ekonomisk politik i en period där tillväxten blir starkare.

Jag blir djupt oroad över de besked vi får från oppositionen. Vänsterpartiet vill aktivt överge överskottsålet, Miljöpartiet välkomnar en sådan diskussion och Magdalena Andersson säger att det är dags att ompröva överskottsålet. I upprepade intervjuer i Dagens Industri, Reuters och Svenska Dagbladet hamrar hon in budskapet att överskottsålet ska omprövas.

Raimo Pärssinens inlägg belyser väldigt väl hur oeniga Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna är. Pärssinen säger att man ska avskaffa skillnaden i skatt mellan pensionärer och löntagare. Där spenderar Raimo Pärssinen lite över 7 miljarder utan finansiering.

Miljöpartiet vill å andra sidan på ett helt meningslöst sätt sänka arbetsgivaravgifterna med 14 miljarder. Det är meningslöst därför att 9 av 10 kronor går till löntagare som inte berörs av förslaget. Det är en avbränning på 9 av 10 kronor. Det är nog det märkligaste ekonomiskpolitiska förslag vi hittills sett i Sveriges riksdag.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet har alltså skatteförslag som sänker skatteintäkterna med 20 miljarder. Men det är helt olika skatteförslag. Inte ens när Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill sänka skatten är de överens. Det är detta som är bekymret.

Man staplar omfattande förslag om skattesänkningar på omfattande förslag om utgiftshöjningar, och så ger man inga gemensamma besked. Vi förstår vad detta kommer att leda till: Man får en ekonomisk politik där man inte orkar sätta av under de goda åren. Att Socialdemokraterna betar sig på det här sättet är för mig djupt förvånande.

Anf. 26 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Anders Borg tar i från tårna. Det är ett lite märkligt agerande. Vi står här och försöker ha en interpellationsdebatt, och jag ställde

ett antal frågor till finansministern som han väljer att konsekvent inte svara på. Det tog tre månader att ens komma till kammaren, och nu när han är här tycker jag att han borde bemöda sig om att svara.

Jag kan informera finansministern om att för två dagar sedan varslade försvarsindustriföretaget BAE Systems i Karlskoga 75 personer. Det här är på riktigt. Det händer i verkligheten utanför finansministerns rum. 75 personer i Karlskoga är varslade. Förhandlingar har inletts om uppsägningar redan nu. Det är människor av kött och blod som kommer att påverkas. Att Anders Borg i det läget har uttryckt en oro för att arbetslösheten ska sjunka för snabbt är häpnadsväckande.

Man kan stimulera ekonomin genom att investera i att bygga infrastruktur och bostäder, satsa på unga i utbildning, ha en aktiv jobbpolitik och investera i skolan, sjukvården, äldreomsorgen och förskolan. Man kan alltså göra saker på andra sätt än genom att sänka skatten.

Min fråga till Anders Borg var hur han tänkte göra och om han ska vidta några skyndsamma åtgärder för att få ordning på underskottet i statens finanser. Man har uppfattat att det har varit ett väldigt litet underskott. Det sade han i alla fall i november.

Anledningen till att jag ställde frågan är att finansministern bedriver en flip-flop-politik. I december stod man här i kammaren och slogs för att få genomföra alla möjliga typer av skattesänkningar. 12 miljarder drev man igenom tillsammans med Sverigedemokraterna för att sänka skatten. I januari säger finansministern: Det är slut på det.

Finansministern ska nu lösa sina inkomstproblem genom att beskatta snusare osedvanligt högt. Han tänkte beskatta studenterna genom att sänka deras studiebidrag med 300 kronor. Det ändrade han. Vi vet inte om det kommer efter valet 2014, om olyckan skulle vara framme.

Man har fått IG från väljarna. Det är kanske därför man tycker att det här med sänkt skatt inte är något man vill prata om. Det är ungefär som när Anders Borg sade att man inte vill prata om låglönejobb för att det låter så obehagligt.

Men om man investerar kan man skapa underskott. Det ni har gjort är att ni har sålt statliga bolag, och ni har sänkt skatten – med hur många miljarder har jag snart tappat räkningen på, men det är många. Ni tömmer den skattkista ni kom till makten på. Ni gjorde det i högkonjunktur, och ni har fortsatt med det i lågkonjunktur.

Den enda politikens väg ni känner till är sänkt skatt. Om du nu inte tycker att sänkt skatt är lösningen på frågan, Anders Borg, varför har du då tillsatt en utredning om hur man kan sänka skatten ytterligare?

Varför tycker man att det är så viktigt att vidhålla att de som har varit långtidsarbetslösa ska vara inlåsta i fas 3 i stället för att kunna få en rejäl arbetsmarknadsutbildning och kunna komma vidare? Varför vill man inte investera i unga och ge dem möjlighet att läsa på högskola och universitet? Det skulle jag vilja ha svar på, herr talman.

Anf. 27 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Det finns många punkter där man kan lita på Socialdemokraterna. En särskild sådan punkt är att man alltid kan vara säker på att de vill ha höga och helst högre skatter på arbete. På den punkten skiljer sig jag och även mitt parti från Socialdemokraterna.

Vi kan göra upp om olika saker ibland – det skulle kanske vara oftare – men hög skatt på arbete är icke arbetsbefrämjande. Det är min invändning mot det som den ärade ledamoten Raimo Pärssinen pläderade för.

I sak har han dess värre har fel när det gäller om jobbskatteavdraget är något enbart för Sverige. Det finns i ett tjugotal andra länder. Det senaste landet som är på väg att införa det är det socialdemokratiskt styrda Danmark. De gör exakt samma sak som vi i Sverige.

Vi ska bedöma vår skattepolitik ensidigt och inte ta hänsyn till andra, men det är inte korrekt att säga att det inte finns i andra länder.

Det är inte heller korrekt att säga som den ärade ledamoten säger, att det alltid har varit så att pensioner har varit lika beskattade. År 1985, som ligger ganska långt tillbaka i tiden, höjdes grundavdraget för vanliga människor men inte för pensionärer. Det var under ministären Palme.

Jag sade inte att man ville detta – jag känner inte till orsakerna till att man gjorde det. Men det föranledde samma debatt, att det blev olikhet i beskattningen. Det tog Socialdemokraterna och Folkpartiet bort i 1991 års överenskommelse. Det finns också en del andra saker.

Mitt största problem är något annat, som jag har sagt tidigare, nämligen att Socialdemokraterna alltid vill ha höga skatter på arbete. Jag tror att ni måste fundera på om det är riktigt att till exempel höja arbetsgivaravgifterna för unga människor. Hur kan det vara arbetsfrämjande?

Jag är beredd att rösta för många skattehöjningar – men inte skattehöjningar som gör det dyrare att anställa unga människor eller andra. Låga skatter på arbete ska vi ha i det här landet.

Anf. 28 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Först vill jag säga till Raimo Pärssinen: Nej, pensionärerna betalar inte högre skatt i dag än 2006. Pensionärerna betalar lägre skatt i dag än de gjorde 2006. Alliansregeringen har sänkt skatten för pensionärer inte en gång, inte två gånger, inte tre gånger, inte fyra gånger utan fem gånger. Pensionärerna betalar alltså avsevärt lägre skatt i dag än de gjorde 2006, när Socialdemokraterna lämnade över.

Så ett litet kort resonemang om vad som är statens roll: En av de huvuduppgifter som staten har är att främja förutsättningar för jobb och tillväxt. Det är också det som ger ökade skatteintäkter till framför allt kommuner, landsting och regioner, där mycket av välfärdstjänsterna finansieras och där huvudansvaret för välfärden ligger. Staten har alltså en viktig roll i just detta att stimulera jobb och tillväxt.

Då kan man ställa sig frågan varför det är en bra idé att sänka skatten på arbete, som alliansregeringen har gjort vid ett antal tillfällen. Man kan börja med att jämföra med till exempel punktskatter. Varför har vi punktskatt på tobak? Jo, därför att vi uppfattar att rökning är något som är dåligt och skadligt och som vi vill ha mindre av. Vill vi minska rökningen höjer vi skatten på tobak. Vill vi minska alkoholbruket kan en metod vara att höja skatten på alkohol. Vill vi minska miljöskadliga utsläpp kan vi höja skatter och avgifter på den typen av utsläpp.

Då blir en rätt väsentlig fråga att ställa till Socialdemokraterna: Vad tror ni händer om man höjer skatten för att anställa unga människor? Vad blir resultatet då? Vad blir resultatet om man höjer restaurangmomsen? I restaurangsektorn får många unga sitt första jobb. Jo, resultatet blir natur-

ligtvis en straffbeskattning på just de saker som vi borde värna, det vill säga möjligheten att anställa unga människor.

Anf. 29 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Om det är som den senaste talaren säger, att man har sänkt pensionärsskatten, är väl pensionärerna nöjda. Så måste det väl vara? Men grejen är att ni gör skillnad – det är det som kritiken gäller. Om man efter ett långt arbetsliv går i pension betalar man proportionellt mer i skatt.

Visst finns jobbskatteavdrag i olika länder, Gunnar Andrén. Men nämn ett land där pensionärerna betalar proportionellt mer i skatt än en löntagare! Ta gärna fram det landet! Sverige är det enda landet. Det får ni svara för, inför alla pensionärer och deras organisationer.

Men frågan är vad ni gör för dem som är arbetslösa. Ni säger att er satsning på jobben, utifrån era argument, ligger i krogen. Det är restauranger ni pratar om. Ni pratar om väldigt många ungdomar som finns inom snabbmatsbranschen. Ni säger att jobben finns där.

Men ni har ingen industripolitik. Man lägger ned i Långshyttan. Man lägger ned Hiab i Hudiksvall. Det händer! Men ni har ingen politik för detta, utan all er argumentation går ut på att ni satsar på den som har ett jobb, som ni säger. Då sänker ni kostnaderna för den personen. Men när den blir äldre blir det högre kostnader igen.

Åter vi mer hamburgare därför att arbetsgivaravgiften sänks? Nej, det gör vi inte. Åter vi oftare på krogen om man sänker momsen? Fördelen med krogmomssänkningen är att det blir en enhetlig moms – något annan finns inte. Var finns er politik för jobben? Varför kan ni inte tycka att det är smartare att satsa lite mer, att ta in lite mer skatt och rikta det till dem som är arbetslösa? Dem glömmer ni bort. Det är 400 000 arbetslösa, medan regeringen är nöjd med att det är lite billigare på krogen – fast det har det ju inte blivit.

Anf. 30 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Först till frågan om vad som kommer att hända med ungdomarna om arbetsgivaravgiften höjs till vad den var innan, så att den bli samma oavsett ålder? Det svaret har regeringen själv i vårpropositionen. Där höjer ni arbetsgivaravgiften för 25-åringarna, och enligt era beräkningar blir det inga som helst effekter. Svaret är alltså att eftersom sänkningen inte gav några jobb kommer det inte att bli någon effekt. Då har jag svarat på det.

Jag vill lägga mig i debatten, för det är ganska intressant att påstå att vi måste ha köpkraft och så vidare. Ja, givetvis ska vi ha köpkraft. Det är därför människor ska känna sig trygga. Det är därför man måste ha en politik som satsar på industri, forskning, utveckling, life science, investeringar för jobb, byggande och utbildning. Det är där de nya jobben kommer.

Men er politik går ut på att öka skillnaderna. Ni vill subventionera tjänstejobb som är lågbetalda, men ni vill inte att fler ska få chansen att utbilda sig. Det är där politiken skiljer sig, om vi ska ha ett samhälle som håller ihop eller om det ska dra isär ännu mer.

Ni lånar pengar för 87 miljarder, och Ekonomistyrningsverket säger att ni inte får ihop er budget. Trovärdigheten börjar naggas i kanten om man inte kan förklara hur man ska ha det i framtiden.

Anders Borg säger att detta med sänkta arbetsgivaravgifter inte är någon bra idé eftersom det berör bara en av tio, att nio av tio inte berörs. Ja, då har även Anders Borg svarat på att det inte är bra att smeta ut skattepengar på alla, även på dem som arbetar, utan att det är bättre att rikta politiken mot dem som verkligen behöver hjälp.

Så gör vi med vår politik, eftersom det är mer effektivt. Vi vill ha ordning och reda i ekonomin och inte slarva bort pengarna och subventionera i onödan – pengar som skulle kunna användas till att anställa fler lärare, fler förskollärare och fler undersköterskor i vården. Den möjligheten har ni försakat, för ni vill hellre subventionera restauranger och hellre subventionera dem som redan har unga anställda.

Så till jobbskatteavdraget. Vi fick höra att vi har räknat in det två gånger. Det är att blanda ihop äpplen och päron. Det gällde årets budget. Vi hade en fullt finansierad budget för det här året. Den föll i och med årsskiftet. Nu lägger vi en ny budget för nästa år, och då har vi nya beräkningar. Den motionen kommer att presenteras i dagarna, och naturligtvis går vår budget ihop, för vi har alltid lagt budgetar som går ihop. Beskyll oss inte för detta!

En annan sak är att vi har varit emot jobbskatteavdragen. Det är vi fortfarande. Men vi kommer att acceptera dem, för vi vet att folk vänjer sig vid dem. Men vi kommer att höja skatten för dem som tjänar mer än 60 000 kronor i månaden, för vi vet att de kan betala mer. Precis så är det.

Trots att vi inte gillar jobbskatteavdraget har vi accepterat det, för det är redan infört. Så var det också för er moderater. Varje gång som vi föreslog höjda barnbidrag var ni emot det. Men ni har inte sänkt barnbidraget nu, eftersom ni accepterar läget. Det är precis samma sak.

Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Återigen bör vi konstatera att Sverige har den starkaste ekonomin i Europa. Det är utgångspunkten för den här diskussionen. Vi har bland de lägsta långtidsarbetslöshetsnivåerna för både ungdomar och vuxna. Vi har gått igenom krisen med en stigande investeringsnivå. I många andra länder har man inte kunnat se det, vilket gör att man nu går mot en återhämtning med en mindre kapitalstock och sämre konkurrenskraft. Vi har gjort det samtidigt som skulden har sjunkit från 45 procent till strax över 41 procent. Sverige lånar enligt Dagens Industri i dag till en ränta på rekordlåg nivå. Bara Tyskland kan låna till samma låga ränta som Sverige.

Samtidigt ser vi att sysselsättningen ökar. Enligt den konjunkturlägesprognos som Konjunkturinstitutet presenterade härförleden räknar man med 44 000 i sysselsättningsökning. Konjunkturinstitutet räknar med 60 000 i ökning 2015 och 55 000 i ökning 2016. Det är alltså en ökning med ca 150 000 personer under tre år. Detta är en utveckling som i dag ger den starkaste arbetsmarknadsutvecklingen bland de europeiska länderna. Det är Sverige, med något undantag, som har de högsta siffrorna för sysselsättningsstillväxten just nu.

Jag blir djupt bekymrad över de inlägg som vi får från Socialdemokraterna här. Raimo Pärssinen, Monica Green och Eva-Lena Jansson slår fast att skatten för pensionärer ska sänkas med 7 miljarder. Det är alltså 6 miljarder mer än man har finansierat i sin budget. Till det kommer att Miljöpartiet föreslår 14 miljarder i sänkt arbetsgivaravgift för företag med en lönesumma under 760 000 kronor. Det är alltså skattelättnader på 20 miljarder kronor som Miljöpartiet och Socialdemokraterna lägger på bordet. Det är det som ni talar om när ni är ute på möten. Då talar Raimo Pärssinen om att skillnaden i skatt mellan pensionärer och löntagare ska bort. Det kostar 7 miljarder. Det är 7 miljarder i skattelättnad plus 14 miljarder för Miljöpartiet. Det är över 20 miljarder i skattelättnader.

Låt mig bara förklara varför Miljöpartiets skattelättnad är så märklig. Om man sänker skatten med 14 miljarder och sätter en gräns vid tre anställda är det 87 procent av alla anställda i Sverige som inte berörs av den lättnaden. 87 procent av dessa 14 miljarder är alltså bortkastade pengar. Det är ett rekord i meningslös subvention för företagssektorn.

Bekymret med detta är att om man staplar skattesänkningar på skattesänkningar på 20 miljarder från Miljöpartiet och Vänsterpartiet och sedan lägger till de 30–40 miljarder, eller vad det är, som man gemensamt har i utgiftslöften ger man väljarna intrycket av att man kan lova både sänkt skatt och stora utgiftsökningar med bara ett minimum av skattehöjningar. Man är ju inte överens. Miljöpartiet säger nej till höjd restaurangmoms. Socialdemokraterna får därför börja med att inleda förhandlingen med Miljöpartiet både om stora skattelättnader och om att Miljöpartiet säger nej till Socialdemokraternas skattehöjningar.

Det där går inte ihop, och vi vet precis var detta kommer att sluta. Vi följde nyhetsrapporteringen om budgetbråk, om ständiga konflikter, om utmattningsförhandlingar, om utpressning, om avhopp och om oordning. Det är därför som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill mörka sig igenom valrörelsen. Socialdemokraterna vill inte ge besked om överskottsmålet därför att den enda tänkbara lösningen är att man spenderar de pengar som borde användas vid nästa kris för att förhandla ihop sig med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Detta är så ansvarslöst att man tappar hakan.

Socialdemokraterna vill medvetet ge sig in i ett samarbete där man inte är överens om någonting, där man tänker sätta sig och budgetförhandla sönder Sveriges offentliga finanser. Det kommer de arbetslösa att få betala priset för.

Anf. 32 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Anders Borg har kanske inte sett att det sitter en liten röd ros på min kavaj och att det finns ett S där, och det betyder Socialdemokraterna. Jag är invald för Socialdemokraterna och representerar Socialdemokraterna i Örebro län, och jag hoppas att Anders Borg noterar det.

400 000 personer är arbetslösa i Sverige i dag, och jag är glad över att Anders Borg äntligen kom fram till att det finns arbetslösa i Sverige i dag. 35 000 av dem är inlåsta i regeringens förvar i det som kallas för fas 3 där arbetsgivare får 5 500 kronor i månaden för att förvara arbetslösa.

Sedan 2006 har regeringen skurit ned på vuxenutbildningen med 16 procent, trots att befolkningen har ökat med 5 procent. Nästan 18 000 platser på yrkesvux, det vill säga yrkesutbildningar på gymnasial nivå, ska minskas till 375 platser till 2016. Det är det som Anders Borg kallar ansvarsfull politik, alltså att minska på utbildningarna när människor går arbetslösa. Det är häpnadsväckande.

Vartannat företag har svårt att hitta personal. De hittar inte rätt kompetens. Vart femte jobb går förlorat därför att Anders Borg har valt att sänka skatten. Kommer Anders Borg ihåg vad arbetsgivaravgifter går till? De går till pension, arbetsmarknadspolitik, sjukförsäkring och arbetskadeförsäkring. Om Anders Borg tycker att dessa försäkringar är oviktiga kan han väl säga det här.

Jag vet att regeringens skattepolitik handlar om att sänka skatten till vilket pris som helst, även om man orsakar underskott. Underskott kan vara bra om man har investerat därför att man stärker sig för framtiden. Men underskott som har åstadkommit bara genom att man har sänkt skatten kan aldrig vara en lyckosam politik. Jag hoppas att Anders Borg inser det.

Anf. 33 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag vill först säga till Anders Borg att vi låter väljarna bestämma och ser vilka partier som klarar sig kvar i riksdagen innan vi bestämmer vilka vi ska förhandla med. Ni vet inte vilka ni eventuellt ska styra med. Jag tror nog att Moderaterna klarar sig kvar i riksdagen, men vilka andra har ni att styra med? Vi låter väljarna bestämma. När vi får ett utfall och ser hur det går kan vi bestämma vilka vi ska sätta oss i regering med. Men det kommer att bli en socialdemokratiskt ledd regering, och det kommer att bli en socialdemokratisk finansminister som heter Magdalena Andersson. Det är vi mycket glada för, eftersom hon kommer att jobba i Göran Perssons anda. Hon var med när de budgetregler som vi använder oss av nu infördes.

Jag tänkte återkomma till att ni påstår att vår budget inte går ihop. Men det är inte sant. Vår budget går ihop helt och hållet. Vi ville inte ha något av jobbskatteavdragen, precis som vi har hört tidigare, men vi har accepterat dem när de väl är införda. Dessutom ville vi inte höja brytpunkten. Därmed hade vi 15 miljarder mer i finansiering förra året än vad regeringen hade. Dessutom hade vi en buffert på 4 miljarder. Vi har alltså ordning och reda på våra budgetförslag, och inom kort kommer vår budgetmotion som handlar om hur vi ska satsa. Lite har man redan fått veta. Vi satsar på utbildning. Vi tycker att det är viktigare än skattesänkningar. Vi satsar på investeringar för företag och investeringar för vägar och järnvägar. Det tycker vi är viktigare än skattesänkningar. Vi tycker att det är viktigare att satsa på framtiden och låsa upp och släppa ut människor från fas 3 där ni har låst in dem.

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Sysselsättningen i Sverige ökar nu enligt Eurostat snabbare än i de andra jämförbara europeiska länderna. KI redovisar en prognos enligt vilken sysselsättningen ökar med 40 000 i år, 60 000 nästa år och 55 000 året därpå. Detta gör att skatteintäkterna från kommunsektorn under åren 2014–2016 ökar med nästan 100 miljarder kronor, 100

miljarder kronor som kan gå till vård, omsorg och skola och förbättra den kommunala verksamheten.

Jag kan inte annat än konstatera att vi fyra fem månader före valet har en fundamental oenighet som undergräver trovärdigheten för de rödgrönas ekonomiska politik. Socialdemokraterna förordar Amspolitik och bidragsåtgärder för 8 miljarder. Miljöpartiet förordar klimatåtgärder för 5 miljarder, medan Socialdemokraterna föreslår i runda slängar 500 miljoner där.

På infrastruktursidan lägger Miljöpartiet 2 ½ miljard mer på åtgärder än Socialdemokraterna men säger nej till den östliga förbindelsen och till Förbifarten. Vi skulle med den regeringen alltså få ett totalt byggstopp i hela Stockholmsregionen.

Det handlar inte om delar av politiken, sådant som kanske ligger i periferin, utan det är kärnan i vad man säger till väljarna. Det är så väljarna uppfattar oppositionen. Vi ska storsatsa på klimatet med 5 miljarder med Miljöpartiet, vi ska ha en massiv satsning på Amspolitik med Socialdemokraterna, vi ska höja lärarlönerna med Miljöpartiet och vi ska bygga ut lågstadiet med Socialdemokraterna. Det är ett sätt att ge väljarna intrycket av att alla kan få allt. Väljarna glömmer inte detta. Det är därför en röst på Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet är en röst för budgetkaos. Och det, mina vänner, är beskedet fem månader före valet.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2013/14:306 om sänkningen av statsbidragen till kommunerna

Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Monica Green har frågat mig vad jag avser att göra för att öka kvaliteten inom sjukvården och omsorgen samt för att barngrupperna på fritidshemmen, i förskolan och i skolan ska bli mindre.

Sedan 2006 har kommunsektorns inkomster ökat som andel av bnp, från 22 till 24 procent. Resurserna till välfärdens kärnområden vård, skola och omsorg ökade med 44 miljarder mellan 2006 och 2012, justerat för pris- och löneökningar. Av dessa har 24 miljarder gått till att höja ambitionsnivån för välfärdstjänsterna. Det satsas således mer på välfärdens kärnområden nu än när regeringen tillträdde. Regeringen gör i 2014 års ekonomiska vårproposition bedömningen att kommunsektorns inkomster kommer att öka med i genomsnitt 3,8 procent per år 2015–2018.

Regeringen har sedan den tillträdde gjort betydande satsningar på välfärden. I 2014 års ekonomiska vårproposition presenteras ytterligare satsningar. Regeringens reformer för att säkra kvaliteten i skolan skulle innebära en resursförstärkning till kommunsektorn på 3 miljarder kronor 2015. Fram till 2018 sker en successiv ökning till 5,5 miljarder kronor.

Bland annat avser regeringen att genomföra ett lågstadielyft på 2 miljarder kronor per år med start 2015. Därmed ges huvudmännen möjligheter att förbättra undervisningen genom till exempel mindre undervisningsgrupper. För att säkerställa att barngrupperna har en lämp-

lig storlek i förskolan föreslås en resursförstärkning på 375 miljoner kronor 2015–2017.

Satsningar föreslås dessutom på fler platser på utbildningar till specialistsjuksköterska och barnmorska. För att öka tillgängligheten i cancer vården avser regeringen att avsätta 500 miljoner kronor per år 2015–2018.

Regeringen värnar om en gemensamt finansierad välfärd som kännetecknas av hög kvalitet och tillgänglighet i hela landet. Den långsiktiga utvecklingen av resurser till välfärden avgörs främst av skatteintäkternas tillväxt som i sin tur beror på hur arbetsmarknaden fungerar. Full sysselsättning är därför regeringens främsta mål för den ekonomiska politiken.

Anf. 36 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Den här interpellationen lämnade jag in i februari. Den förra lämnade jag in i januari. Man kan alltså säga att Anders Borg förbättrat sig något när det gäller att svara, men han följer definitivt inte riksdagens regler om att svara inom två veckor. Jag tycker att det är trist att Anders Borg behandlar riksdagens regler på ett så nonchalant sätt. Han uppfattar det som att han har viktigare saker för sig än att komma till riksdagen och besvara riksdagsledamöternas frågor. Men, som sagt, det är något bättre med denna interpellation.

Precis som Anders Borg säger har bidragen till kommunsektorn ökat, det är helt korrekt, men inte i förhållande till befolkningen. Det är så man måste räkna för att det ska fungera med servicen. Förutom att vi har blivit en halv miljon fler har vi även blivit mer vårdtyngda, kan man säga, eftersom vi har fler äldre och fler äldreäldre, vilka är i stort behov av vård och omsorg. Vi har också många barn som behöver gå i förskola, skola och på fritidshem.

Under er tid vid makten, Anders Borg, har arbetslösheten ökat med 2 procent. Ni brukar ju beskylla oss för att det under vår tid var massarbetslöshet, trots att vi i efterhand vet att det tillkom 153 000 jobb år 2006. Anders Borg tycker att det är bra när 150 000 nya jobb tillkommer på tre år, men under det senaste året som vi hade regeringsmakten tillkom 153 000 nya jobb.

Nåväl, arbetslösheten har ökat och ni skyller på Socialdemokraterna och på den internationella lågkonjunkturen. Det arbetar 4,3 procent färre inom välfärden räknat per 1 000 invånare, vilket till exempel innebär färre män och kvinnor som ska stressa mer för att ta hand om våra gamla, våra anhöriga, våra sjuka, våra barn och ungdomar. För att vara konkret handlar det om kvinnorna. Det är kvinnorna som huvudsakligen jobbar inom välfärdssektorn. De har fått det stressigare, de har fått det tyngre, de har fått det tuffare för att hinna med.

Dessutom har långtidsarbetslösheten ökat, främst bland kvinnor. Verkligheten skvallrar om att arbetsmiljöarbetet halkat efter på grund av att ni sett till att det blivit så. Ni har inte tyckt att arbetsmiljöfrågorna varit viktiga.

Trots att befolkningen i landet har ökat har ni inte höjt anslagen i tillräckligt stor utsträckning. Dessutom har ni tagit bort 18 000 högskoleplatser. Visserligen har ni kopierat Socialdemokraterna något vad gäller den politiken, och numera är även ni för en bättre skolpolitik. Det är tur

Prot. 2013/14:103
25 april

Svar på
interpellationer

eftersom vi behöver ha fler som går i skolan, och vi behöver bättre skolresultat.

De kvinnor som blir arbetslösa eller sönderstressade på grund av att det nu är mycket tuffare inom välfärdssektorn ska dessutom ta hand om sina anhöriga eftersom välfärdssektorn inte längre klarar av det. Från att ha varit dubbelarbetande förväntas dessa kvinnor nu vara trippelarbetande. De ska sköta sitt arbete och sitt hem och också ta hand om sina anhöriga, då välfärden inte längre klarar av det.

Ni har lovat lägre arbetslöshet och minskat utanförskap. Ambitionen är det inget fel på, men verkligheten visar att ni inte klarat av de samhällsproblemen. Att sänka skatterna och privatisera allt fungerar inte. Vi ser nu vad som händer i vårt vackra land.

Anf. 37 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Det är kommunerna och landstingen som har huvudansvaret för att finansiera och tillhandahålla de offentliga välfärdstjänsterna, antingen själva eller via andra utförare. Finansieringen sker alltså i första hand genom beskattning på lokal och regional nivå. Skattepengarna och den välfärd som kan finansieras med skattepengarna uppstår inte ur tomma intet. Den ekonomiska tillväxten som skapar välståndet för oss alla skapas genom att goda förutsättningar ges, och där har staten sin kanske viktigaste roll.

Staten kan således bidra till att resurserna till vår gemensamma offentligfinansierade välfärd ökar. Det gör man genom att se till att drivkrafterna för jobb och tillväxt är goda. I Sverige har alliansregeringens politik lett till just detta. Det är drygt 250 000 fler sysselsatta nu än 2006. Det betyder 250 000 fler personer som i dag kan bidra till att skapa resurser för välfärden i stället för att exempelvis ta resurser i anspråk i andra delar av de offentliga systemen. Det säger sig självt att det är detta som är viktigt. Det är faktiskt det enda sättet att på lång sikt säkerställa tillräckligt med resurser för välfärden.

Resurserna till välfärden har sedan 2006 ökat kraftigt, detta trots den globala finanskrisen och lågkonjunkturen. Det är inte bara regeringen själv som konstaterar det utan det konstateras även av andra. Välfärden – vård, skola och omsorg – får mer resurser än någonsin. Det kunde vi för någon månad sedan läsa i en artikel i Dagens Samhälle under rubriken Rekordintäkter till välfärden.

Skatteintäkterna, rapporterades det där, har ökat med en tredjedel mellan 2006 och 2013, från 450 till 600 miljarder. Det är långt mer än inflationen, som varit 13 procent under samma period. Även om man renser för både pris- och löneutveckling är det en markant ökning sedan 2006. I samma artikel kan vi läsa att resurserna för den kommunala välfärden sedan 1990 har vuxit mer än dubbelt så snabbt som demografins tryck – i motsats till vad vi hörde här tidigare.

Att stödja kommunerna i välfärdsuppdraget har varit centralt för Alliansen under hela dess regeringstid sedan 2006, bland annat genom att säkerställa hög kvalitet och god tillgänglighet i välfärden, även under ekonomiskt svåra tider. I kristider har kommunsektorn fått tillfälliga extrabidrag för att få bättre möjlighet att klara det viktiga uppdraget den har. Men det generella statsbidraget har också höjts under den här tiden. Även framöver ser det ekonomiska läget förhållandevis ljus ut. Progno-

serna pekar på att skatteintäkterna fortsätter att öka under 2014. Det framgår också bland annat av den artikel i Dagens Samhälle som jag refererade till tidigare samt den prognos som Finansdepartementet nyligen presenterat.

Skatteintäkterna i kommunsektorn fortsätter alltså att öka. När det gäller antalet anställda ser det också ljust ut. Totalt arbetar i dag 20 000 fler i den kommunalt finansierade välfärden än 2006. Antalet anställda fortsätter att utvecklas positivt. I december 2013 fanns det 24 000 nyanmälda platser i kommunsektorn.

Erfarenheterna visar att de satsningar som regeringen gjort på jobb och tillväxt varit helt rätt och också ger resultat. Det är fler sysselsatta i dag, och det kommer in mer pengar i skatt till kommun- och landstingssektorn, vilket ger större möjligheter att säkerställa en väl fungerande välfärd, som vi alla värnar.

Anf. 38 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Den här debatten visar två sidor av Sverige. Den ena sidan står nöjda moderater för. De säger att de kommunala skatteintäkterna har ökat. Då kan vi konstatera att nästan alla kommuner och landsting i Sverige varit tvungna att höja skatten. För att klara av det välfärdsuppdrag man har väljer man att göra det. Vilka är då de kommuner som har sänkt skatten? Jo, det är kommuner i Stockholmstrakten med god skattekraft. Det finns någon kommun nere i Skåne, typ Vellinge, som också har sänkt skatten.

Det är klart att intäkterna har ökat om man varit tvungen att höja kommunalskatten för att klara av att värna skolan och sjukvården. I Gävleborg har man höjt skatten för att kunna anställa fler sjuksyror och undersköterskor. I Gävle kommun har man höjt skatten för att kunna värna skolan mer. Det här har att göra med att försörjningsstödet ökat kraftigt, och den största anledningen till det, herr talman, är den höga arbetslösheten. Människor som är arbetslösa har inte ett grundläggande skydd från en a-kassa ens. Då måste kommunen betala ut pengar kontant till de här personerna, och då försvinner en massa pengar som man skulle kunna använda till skola, vård och omsorg.

Det fanns en kommitté som skulle diskutera och fylla på det utjämningsystem som skulle jämma ut mellan rika kommuner och kommuner med sämre skattekraft. Vad gjorde då regeringen? Vi var egentligen överens från början om att vi skulle fylla på systemet. Men ni moderater valde i stället att lägga 981 miljoner kronor, tror jag att det var, nästan 1 miljard kronor till de tio rikaste kommunerna.

Vi för samma diskussion nu som vi har gjort tidigare här i dag. Det handlar om värderingar. Ni väljer alltid att gynna dem som redan har mycket. Varför skulle ni annars fylla på till de här rikare kommunerna? Det kanske var för att kommunalråden här i Stockholmstrakten inte skulle klaga så hemskt mycket på att man är tvungen att dela med sig till gamla Agda i Jokkmokk eller lilla Pelle som går i skolan i Ragunda. Det är detta som skiljer våra partier värderingsmässigt och ideologiskt.

Jag kan konstatera att ni är nöjda. Här får vi nu höra att sysselsättningen ökat med 250 000. Men samtidigt har arbetslösheten ökat med 100 000. Det nämner ni aldrig. Om vi blir fler i landet ökar självklart sysselsättningen, men i det här fallet kan man säga att nästan hälften av

det ökade antalet människor gått ut i arbetslöshet. Det pratar ni inte om. Ni är fullständigt nöjda när ni säger att kvaliteten är bra i välfärdsverksamheterna. Ni pratar inte om utförseln av vinstmedel från förskolor och skolor. Det är inget bekymmer för er moderater, för ni är nöjda. Ni tycker att läget är under kontroll och att det fungerar bra. Vi är bäst i Europa, säger Anders Borg. Men om vi jämför oss med de länder som har lägre arbetslöshet än vi kan vi se att det faktiskt är många länder som har klarat sig bättre än vi.

Herr talman! Jag vill bara konstatera att det aldrig kan vara bra för Sverige att ha en nöjd regering när det finns så många utmaningar att ta i. Vi utgår från verkligheten.

Anf. 39 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Inkomsterna för kommunsektorn beräknas i år till 895 miljarder. För nästa år är beräkningen 925 miljarder, och för år 2016 är beräkningen 963 miljarder. Det sker alltså nu en kraftig ökning av kommunernas inkomster, och den fortsätter under åren när vi blickar framåt. Det här beror på att ekonomin växer och sysselsättningen stiger. Vi har också en utveckling där olika reformer, inte minst på skolsidan, ger mer pengar till kommunerna.

Blickar vi tillbaka till 2007 och blickar ut över de här åren kan vi konstatera att regeringen har genomfört omfattande reformer för att förbättra vår samlade gemensamma sektor. På rättsområdet handlar det om 30 miljarder i reformer sedan 2007. Inom hälso- och sjukvård och omsorgsverksamheterna handlar det om 43 miljarder i reformer för att förbättra systemen. Inom utbildning och forskning är det sammanlagt 49 miljarder i aktiva reformer som har genomförts. År för år har vi lagt fram budgetar där vi kunnat förbättra våra gemensamma system för att säkra god trygghet för alla.

Det här återspeglas också av att det var ungefär 1,2 miljoner personer i den kommunfinansierade sysselsättningen 2006. I år räknar vi med att landa på 1 230 000, en ökning med 30 000 personer. År 2016 stiger det till 1 250 000 personer. Antalet sysselsatta i kommunalt och offentligt finansierad verksamhet ökar alltså under de här åren.

Det stämmer inte att vi har en urholkning av välfärden därför att försörjningsstöden skulle ha exploderat dramatiskt. Enligt den senaste statistiken från Socialstyrelsen är nu den andel av befolkningen som är beroende av försörjningsstöd den lägsta som landet upplevt, långt lägre än de nivåer vi hade när Socialdemokraterna styrde Sverige på 90-talet.

Starka offentliga finanser är helt centralt för välfärden. Starka offentliga finanser är avgörande för dem som är beroende av välfärden. När man tappar greppet om de offentliga finanserna och tvingas göra stora nedskärningar, som vi har sett i många socialdemokratiskt styrda länder, drabbar det välfärden. Då får man hålla igen på offentliganställdas löner, minska antalet offentliganställda och skära ned i pensionssystem och andra system. Det är därför det är så viktigt att man bedriver en aktiv konjunkturpolitik där man använder goda år till att sätta av pengar, så att man kan agera när krisen kommer. Det är därför vi har ett överskottsmål. Det överskottsmålet är så formulerat att vi ska nå 1 procents överskott när ekonomin åter är i balans.

Här vägrar Socialdemokraterna ge svar. Vi får inte i någon av debatterna besked från Socialdemokraterna om huruvida man tänker upprätthålla överskotts målet. Jag har kunnat belägga att skillnaderna mellan Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet är så stora och så omfattande att man inte kommer att kunna förhandla sig fram till en budgetpolitik som leder till ett finansiellt sparande på 1 procent 2018.

Det är därför man vägrar ge besked om det finansiella sparandet. Den oenigheten har ett pris. Vi vet vem som kommer att få betala det priset om olyckan är framme och Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet bildar en regering tillsammans. Det är de som är beroende av välfärden. Det är de som riskerar att bli arbetslösa i nästa kris. Socialdemokraterna håller på att försätta sig i en situation där de planerar att upprepa de misstag de gjorde på 80-talet.

Anf. 40 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Det är lite skrattretande när Anders Borg återkommer till hur det ska bli efter valet. Han vet inte heller vilka han ska regera med om han skulle få ihop det med några partier. Ni vet inte vilka partier som klarar sig. Vi låter väljarna avgöra vilka partier som de tycker är bäst. De ska få avgöra själva innan vi sedan förhandlar med de partier som eventuellt är beredda att vara med i en socialdemokratiskt ledd regering med en finansminister som heter Magdalena Andersson.

Arbetslösheten är 8 procent. Det är 2 procent mer än 2006. När Anders Borg tillträdde 2006 sade han: Det kommer att ta två år innan vår politik kommer att bita. Vi vet vad som hände. År 2006 tillkom 153 000 nya jobb, alltså med socialdemokratisk politik. Året efter var det inte riktigt så bra. År 2007 tillkom 80 000 nya jobb. Vad hände 2008? Den borgerliga politiken började bita, som Anders Borg brukar uttrycka det. Det sammanföll med den internationella lågkonjunkturen, och det sade stopp. Då tillkom inga jobb alls.

Sedan har det tillkommit fler jobb igen. Snart är ni uppe i 250 000 jobb för hela perioden, medan enbart år 2006 med vår politik tillkom 153 000 nya jobb. Anders Borg är nöjd med att det på tre år ska tillkomma 153 000 nya jobb. Det verkar som att Anders Borg tycker att vi ska nöja oss med en massarbetslöshet på 8 procent. Han säger att de andra kanske kommer att bli arbetslösa i nästa lågkonjunktur. Han tänker inte pressa tillbaka arbetslösheten mer. Han är nöjd med 8 procent. Han sade för en vecka sedan: Det är lite farligt för ekonomin att sänka arbetslösheten ytterligare. Det oroar mig mycket.

Jag ställde interpellationen utifrån att vi har blivit fler personer i landet. Det är fler personer som behöver gå i skola, fler små barn som behöver gå till förskolan, fler som behöver ha plats på skola och lära sig någonting i skolan och fler som behöver omvårdnad. Finansdepartementet har självt räknat ut att antalet anställda i välfärdens skattefinansierade kärnverksamheter, både kommunalt och privat anställda, har minskat från 131 välfärdsarbetare per 1 000 invånare till 125 välfärdsarbetare per 1 000 invånare.

Det betyder att sex välfärdsarbetare per 1 000 invånare har försvunnit sedan 2006. Det är ändå en snäll beräkning. Precis som jag sade är det barnen i förskolan, i skolan och på fritidshemmen och pensionärerna som av naturliga skäl har större vård och omsorgsbehov än andra. De unga

och de gamla har blivit fler ännu snabbare än befolkningen i stort. Det är mindre personal, och det är mer tjänster som den behöver utföra. Den har fått det stressigare. Det är inte konstigt att kvinnorna blir utslitna på sina arbeten. Det är inte konstigt att långtidsarbetslösheten bland kvinnorna ökar. Dessutom har ni skurit ned på arbetsmiljöarbetet eftersom ni inte tycker att det är viktigt.

Om vi ska klara välfärden framöver – och det har även Konjunkturinstitutet sagt – behövs det ytterligare satsningar. Det är precis som vi har hört här i debatten. Vi måste sänka arbetslösheten för att få in inkomster till kommunerna. Men då måste man också vara beredd att satsa på det. Det hjälper inte att privatisera och bara sänka skatterna. Man måste också investera.

Anf. 41 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Monica Green försöker att göra en poäng av att sysselsättningen inte ökade under ett av de år som alliansregeringen har styrt, och så väljer hon året 2008 som exempel. Det talar för sig själv när man väljer att ta just 2008 som exempel.

Jag tror att alla som befinner sig på den här planeten är medvetna om den finanskris som slog till mot i princip hela den utvecklade världen just 2008. Det borde vara svårt även för Monica Green att försöka lasta alliansregeringen för att det inte tillkom några jobb just det året.

Det intressanta är vad som har hänt över en lite längre tid. Där ser vi att sysselsättningen har ökat. Det är i dag 250 000 fler i sysselsättning än år 2006. Detta kan man ställa i relation till hur det såg ut åren dessförinnan när Socialdemokraterna styrde.

År 2002–2006 förtidspensionerades 300 000 personer. När ni förloerade valet 2006 var utanförskapet rekordstort. Över en miljon människor befann sig i utanförskap. Det var vad ni lämnade efter er som vi fick hantera.

Det stämmer inte att skatten har höjts i nästan alla kommuner, Raimo Pärssinen. Det är som det brukar. Skatten har höjts i en del kommuner, och den har sänkts i vissa kommuner. I sak är detta inget konstigt. Vi har ett kommunalt självstyre i det här landet. Jag tycker i grunden att det är väldigt bra.

Ansvar för mycket av välfärden ligger där. Varje kommun, landsting och region måste göra sina bedömningar av hur de ska bedriva verksamheten och vilken finansiering som krävs. Det är alltså inte någonting som är negativt om någon höjer eller sänker skatten. Om de tycker att behovet finns lokalt är det en rimlig bedömning de gör.

Det som viktigt är att staten har gett bättre förutsättningar för alla kommuner, landsting och regioner att klara sitt välfärdsuppdrag genom att stimulera jobb och tillväxt. Därmed har skatteintäkterna ökat i samtliga kommuner.

Anf. 42 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Låg mig vara dristig och påstå att Anders Borg gör en klen analys. Han försöker att göra en prognos och en analys av vad som händer efter valet. Vi går till val som ett parti, och vi hoppas på ett högt stöd. Sedan får vi se vem vi kan göra upp och förhandla med. Jag har en känsla av att den borgerliga regeringen inte alltid är överens.

Problemet för er och för regeringen är att det finns en verklighet som vi möter därute. Frågan är vem som har högst trovärdighet när vi står här. Ni kastar ur er massvis med siffror och bombar oss med siffror. Det är miljarder hit och dit, och det är väldigt svårt att följa. Å andra sidan kan man bo någonstans, träffa sina vänner och jobba någonstans, och man kan vara arbetslös. Vi ser hur Sverige ser ut. Arbetslösheten är jättehög. Det är 400 000 arbetslösa.

När vi säger att vår målsättning är att vi ska ha Europas lägsta arbetslöshet år 2020 har vi satt ett mål. Vi pekar framåt med hela handen. Alla våra förslag som vi lägger fram ska leda till den lägsta arbetslösheten. Låg arbetslöshet ger stora inkomster för landet. Vi blir rikare och kan dela med oss på ett mycket mer generöst och solidariskt sätt.

Ni kastar som sagt ur er siffror. Det är 87, 65 och vad som helst fram och tillbaka. Frågan är: Varför sätter ni inga mål när det gäller arbetslösheten? Då säger ni att den ska vara så låg som möjligt och att det ska vara full sysselsättning. Men har ni ett delmål när det gäller arbetslöshet? Där har ni inga siffror.

Det är helt enkelt för att ni är ganska nöjda. Moderaterna är nöjda och nu ganska mätta. De tycker att det är bra i kommunerna, och arbetslösheten gungar på en lagom nivå. Vi har inte så mycket att bekymra oss för. Ni har ingen politik som visar på att ni ska möta bekymren vi ser.

Anf. 43 CARL B HAMILTON (FP):

Herr talman! Socialdemokraterna säger: Vi låter väljarna bestämma. Det är ungefär som om det vore en ynnest som överräcktes av svensk socialdemokrati till väljarna: Ni får bestämma hur det ska regeras. Jag kan tala om för er att dessa väljare kommer att bestämma det vare sig ni vill eller inte.

Om en demokrati ska fungera är det viktigt att väljarna har klara och tydliga alternativ att välja mellan. Men detta upplägg ställer ni inte upp på, och det är det som är allvarligt i det här. Ni följer inte den demokratiska grundregeln att väljarna ska kunna stå vid valurnan och välja mellan olika alternativ, utan ni pratar runt om att ni efter valet ska fixa till det på något sätt.

Det finns ett intresse av att veta hur en sådan här konstellation som ni tänker ingå i ska lösas till exempel Europas energiproblem – nu inför EU-valet. Miljöpartiet har en helt annan linje än Socialdemokraterna, men ni ska båda två leva i Europa under nästa mandatperiod.

När det gäller försvaret vill ni gå ungefär samma linje som Alliansen och rusta upp flyg, ubåtar och kryssningsrobotar medan Miljöpartiet vill minska försvaret. De vill ha färre flygplan och ubåtar och absolut inga kryssningsmissiler. Det är viktigt för väljarna att kunna veta vad som blir resultatet om man lägger sin röst på det ena eller det andra. Men det kan inte ni leverera.

Sedan har vi det här med arbetslösheten. Det är intressant – eller det är kanske inte så intressant – att arbetslösheten i Sverige är 8–8,2 procent. Men om man tittar på dem som är över 25 år är arbetslösheten i Sverige ungefär densamma som i övriga Europa – 5,5–5,7 procent. Skillnaden mellan Sverige och andra är ungdomsarbetslösheten. Om man tittar på dem som är ungdomsarbetslösa är ungefär 47 procent – nästan

hälften – ungdomar som är heltidsstuderande. De studerar på heltid på högskolan eller gymnasiet.

Man får välja om man tycker att det är ett problem eller inte. Jag tycker inte att det är ett problem att ungdomar heltidsstuderar. Jag tycker att det är eftersträvansvärt. Men då kan man inte räkna in dem och säga att det är ett problem att de är arbetslösa. De är anmälda på Arbetsförmedlingen därför att de vill ha ett extraknäck eller ett sommarjobb. På en direkt fråga från dem som samlar in informationen från arbetslösa svarar dessa unga vuxna att de inte ser sig själva som arbetslösa. Statistiken är lite lurig, och den överdriver ungdomsarbetslösheten som problem genom att nästan hälften är heltidsstuderande och faktiskt bör fortsätta att vara det för att de ska få ett bra jobb efter gymnasiet.

Herr talman! I de föredömen som Socialdemokraterna har, till exempel Österrike, är man inriktad på yrkesutbildning och avlönade lärlingar. Men det är detta som Socialdemokraterna är emot. Ni vill inte ha avlönade lärlingar. Ni går emot detta, och ni går emot det som kanske är det mest effektiva receptet i de länder som ni har som föredöme. Ni kan alltså inte imitera Österrike, Tyskland och andra länder eftersom ni är på motsatt kurs.

Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Enligt den arbetskraftsundersökning och arbetsmarknadsstatistik som finns har sysselsättningen i Sverige ökat med något över 250 000 personer sedan 2006. Detta är en utveckling som skiljer sig från övriga Europa, där den värsta globala lågkonjunkturen sedan depressionen har kostat många människor arbetet.

Resultatet av denna politik är att skatteintäkterna, inkomsterna i kommunsektorn, har ökat. När jag tillträdde låg de på 656 miljarder. När vi gick till val 2014 låg de på 783 miljarder. De kommer det här året att landa på 895 miljarder. Om vi blickar fram till 2018 ser vi en ökning på sammantaget 100 miljarder kronor.

Även om vi justerar inkomsterna för kostnadsutvecklingen i kommunsektorn, den så kallade kommundeflatoren, har vi alltså en ökning av intäkterna i kommunsektorn på nära nog 5 000 kronor per kommuninvånare. Per kommuninvånare har kommunerna i dag större resurser att bedriva verksamhet. Det är också därför sysselsättningen i dag i den kommunalt skattefinansierade verksamheten är 30 000 större. Det är också därför den växer med en ökning på upp till 50 000 några år framåt.

Raimo Pärssinen och Monica Green ställer frågor om hur Alliansen ska regera. Jag ska gärna redovisa det i detalj. Moderaterna avser att bilda regering ihop med Kristdemokraterna, Folkpartiet och Centern. Det är det sätt vi tänker gå till val på. Vi kommer att före valet på alla politiska områden redovisa exakt vad vi tänker göra så att väljarna kan titta på valmanifestet och ta ställning till om de vill stödja denna politik. Då kommer vi förmodligen att göra en del prioriteringar inom utbildningsområdet och annat som kan vara viktigt, och vi kommer förmodligen att finansiera det med olika intäktsförstärkningar. Det är så vårt valmanifest kommer att se ut. Det kommer att vara fullt genomskinligt, öppet och transparent redovisat för väljarna.

Hur tänker då Stefan Löfven, Magdalena Andersson, Raimo Pärssin-
en och Monica Green redovisa det här för väljarna? Inte alls. På första
frågan, den om vem man tänker regera ihop med, får vi inget svar. Vi får
inte veta om Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna avser
att bilda en gemensam regering. Man svarar inte på frågan. Väljarna vet
inte om det ska bildas ett samarbete eller inte. Vilken politik en sådan
regering i så fall skulle bedriva får vi inte heller något svar på.

Det senare är utomordentligt besvärligt. Sedan 2010, när de tre parti-
erna hade förhandlat sig samman, har politiken glidit isär. Och den har
inte glidit isär lite grann, utan den har glidit isär fullständigt. Man är
totalt oenig på nästan alla utgiftsområden. Det handlar om över 30 mil-
jarder i skillnader bara mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Om
vi sedan skulle väga in Vänsterpartiet blir skillnaderna ännu större.

Vi får inte heller besked om ramverket för den ekonomiska politiken.
Stefan Löfven och Magdalena Andersson har inte i något sammanhang –
i någon nyhetsrapport, i någon debatt, i något radioinslag eller i något tv-
program – gett ett rakt svar. Vi hörde senast här i veckan Magdalena
Andersson snurra runt med olika bortförklaringar om hur man ser på
överskottsmålet. Detta är djupt allvarligt. Om man söker regeringsmak-
ten för att skapa budgetkaos är det viktigt att väljarna förstår det före
valdagen.

Anf. 45 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Vi söker regeringsmakten för att styra landet med ord-
ning och reda. Eftersom det var vi som satte upp budgetreglerna i det här
landet vet vi vad det handlar om. Vi har tagit Sverige ur kriser tidigare,
och vi ska klara det om det skulle inträffa igen.

Återigen: Ni har alla tre visat på olika uppfattningar här. Hamilton
påstår att sättet att räkna ungdomsarbetslösheten ska ändras eftersom det
är fel att räkna in de studerande ungdomarna. Det är ganska intressant
eftersom Anders Borg för bara två dagar sedan anklagade Magdalena
Andersson för att vilja gömma arbetslösheten när vi vill satsa på att unga
människor ska kunna studera. Det är två skilda sätt som vi får höra här
från talarstolen – en folkpartist och en moderat som har helt olika upp-
fattningar när det gäller att räkna. Kommer ni att skriva in det i valmani-
festet också? Ska man räkna som alla andra EU-länder eller ska man
räkna som Carl B Hamilton tycker att man ska göra? Det skulle vara
intressant att veta.

Annars märker jag att Carl B Hamilton på varenda punkt som vi har
talat om är nöjd, nöjd och nöjd. Alltihop är bra; det är bara att fiffla bort
lite grann så är allting bra. Det är bra med ungdomsarbetslösheten, och
det är bra med arbetslösheten för äldre. Alla satsningar har varit bra. Ni
är fullkomligt nöjda.

Jag tror inte att de kvinnor som stressar och stressar och sliter ut sina
kroppar för att hinna med våra äldre ute i kommunerna i dag känner igen
den teoretiska beskrivning som ni lever i. De känner inte igen sin verk-
lighet. De stressar. Lärarna, som ska ge barnen mer kunskap, har inte tid.
Fritidspersonalen har inte tid eftersom barngrupperna består av 70 barn
på fritidshemmen i dag. Det är för att vi har blivit fler personer i det här
landet.

Anledningen till att jag tog upp 2008 var att Anders Borg själv sade när han tillträdde som finansminister att det skulle ta två år innan Alliansens politik skulle börja bita.

Anf. 46 CARL B HAMILTON (FP):

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att understryka att det är dålig demokrati från Socialdemokraternas sida att ni inte talar om hur ni ska regera efter valet, med vem och hur sakfrågorna ser ut. Ni kan tydligen inte åstadkomma ett valmanifest, vilket vi kommer att göra och som Anders Borg var inne på.

Låt mig också ta upp det här med statistiken. Jag är inte företrädare och vill inte ändra statistiken, men jag tycker att man kan hålla två eller tre tankar i huvudet samtidigt. Det finns nämligen unga vuxna som har en helt annan arbetslöshetsituation än vad de som är äldre har. Nästan hälften av dessa är heltidsstuderande på högstadiet. Jag tycker att de ska gå kvar där. Jag tycker att de andra, de som går i gymnasiet, också ska gå kvar. Jag tycker att det är viktigt att de får en utbildning.

Om man inte har fakta om ungdomsarbetslösheten klara för sig, de olika kategorierna, och alltså inte håller två eller tre tankar i huvudet samtidigt kommer man inte att lösa problemen. Ett problem som Socialdemokraterna hela tiden försöker osynliggöra i det här sammanhanget är det som handlar om dem som är födda utomlands. Ni är väldigt nogga med att inte tala om integrationsfrågorna. Varför är ni så nogga med det? Jag hittar inte på detta, utan det är tydligt att det är er skräck att sitta ihop och komma i diskussion med Sverigedemokraterna om dessa problem, och det gör att ni hela tiden osynliggör integrationsfrågorna.

Ska man komma till rätta med ungdomsarbetslösheten ska man både inrikta sig på utbildningsfrågorna, bättre utbildning, och på särskilda insatser för dem som är födda utomlands. Det gäller mer svenska, och det gäller anpassad och förlängd undervisning.

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Sedan 2006 har antalet personer som arbetar och får göra en insats för samhället ökat med 250 000. Det här är centralt och viktigt, eftersom arbetet för många människor inte bara utgör den möjlighet man har att försörja sig utan också är en möjlighet att ha arbetskamrater och hitta viktiga uppgifter att lösa tillsammans. Tillväxten i Sverige har varit högre än i andra länder, och därför har vi alltså sett att skatteintäkterna för kommunerna har ökat. Även justerat för kommunprisutvecklingen handlar det om 5 000 kronor mer per invånare.

Låt oss diskutera budgetreglerna. Budgetreglerna säger att vi ska ha 1 procents överskott när ekonomin är i balans. Regeringen gör bedömningen att med de tillväxtsiffror vi nu har når vi en sådan balans ungefär 2018. Riksbanken och Konjunkturinstitutet gör likartade bedömningar. Då ska man ligga på 1 procents överskott. Socialdemokraterna vägrar nu att ge svar. Vare sig Stefan Löfven eller Magdalena Andersson kan ge ett rakt och klart svar om överskottsmålet. Beror det på att man tror att den socialdemokratiska politiken ska underminera tillväxten? Beror det på att man tror att de socialdemokratiska bidragsåtgärderna ska öka arbetslösheten? Beror det på att man tror att skatteintäkterna ska minska? Beror det på att man gör en annan bedömning av tillväxten? Det får vi inte veta.

Beror det på att man gör en annan bedömning av var jämviktsarbetslösheten ligger? Tror man att höjda bidrag ska göra att fler blir arbetslösa långsiktigt så att det inte finns lediga resurser? Vilka är svaren?

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna går till val på olika politik. Vi har aldrig haft ett politiskt alternativ, förs jag säga, som har ställt ut så vidlyftiga, breda, omfattande och ofinansierade vallöften som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet tillsammans. Det här är ett recept som kommer att betyda att man tvingas svika de arbetslösa när nästa kris kommer.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2013/14:103
25 april

Svar på
interpellationer

15 § Svar på interpellation 2013/14:330 om skattefusk och illojal skattekonkurrens

Anf. 48 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Hannah Bergstedt har mot bakgrund av att Skatteverkets pressmeddelanden inte skulle ha täckning i bakomliggande rapporter frågat mig vem som tar ansvar för skillnader mellan verkets officiella uttalande och faktaunderlaget. Hon undrar vidare om jag har uppmärksammat denna påstådda skillnad och vad jag avser att göra för att medborgarna ska få klara och tydliga besked om skattefusket utveckling, väl underbyggda av fakta från myndigheten.

Hon frågar även vilken åtgärdsplan jag har mot skattefusk, svartjobb och illojal konkurrens.

Tvärtom har Skatteverket full täckning i de underliggande rapporterna för det man säger i sina pressmeddelanden. Rapporterna är för övrigt lika officiella och finns allmänt tillgängliga på verkets hemsida.

Skatteverket arbetar med förstudier för att se hur det slumpmässiga inslaget i kontrollverksamheten ska kunna ökas för att få fram bättre underlag för att beräkna skatteundragandet. Jag avser att ge i uppdrag till Skatteverket att tillsammans med vetenskaplig expertis arbeta igenom hur man kan ta fram ett statistiskt underlag och statistiska metoder för att löpande och återkommande kontrollera hur skattefelet utvecklas.

Det är glädjande att verkets rapporter trots allt tyder på att skattefusket har minskat. Det visar att det arbete vi har lagt ned inte har varit i onödan. Vi kan naturligtvis inte nöja oss med vad vi har gjort, utan vi fortsätter att arbeta mot skattefusk.

Som ett exempel på pågående åtgärder mot skattefusk kan jag nämna att remissbehandlingen av förslaget på hur ett kontrollsystem inom skatteförfarandet kan vara utformat för byggbranschen nyss är avslutad och att beredning pågår i Regeringskansliet.

Anf. 49 HANNAH BERGSTEDT (S):

Herr talman! Skattefusk och ekonomisk brottslighet minskar skatteintäkterna. Människor får otryggare anställningar, och företag står inför att lägga ned eller att själva börja fuska.

Vi socialdemokrater har lyft frågan om skattefusk och ekonomisk brottslighet i Sverige och internationellt. Skatteverkets skattefuskarta

visade på ett skattefel på 133 miljarder 2008. I uppdraget att ta fram en ny skattefelskarta fanns uppgiften att kvantifiera skattefelet, men här har man gått bet på grund av nya mätmetoder. Till grund för påståendet om minskat skattefusk ligger i stället en attitydundersökning som visar att attityden till svartjobb och skattefusk förändrats och blivit mindre tillåtande.

Jag instämmer med ministern i det glädjande att inställningen till skattefusk och svartjobb förändrats och att skattefelet tycks ha minskat. Det är just vad rapporten verkligen säger. Den antyder att skattefelet minskar. Den tar också upp att skattefelet har minskat över längre tid och har varit på nedgång sedan 70-talet. Men under den tid som Skatteverket sattes att titta på, 2007–2012, kan man inte visa på att skattefelet minskat.

I en tidigare debatt i ämnet då jag lyssnade på finansministern använde han ord som ”upplever” och ”mycket som tyder på”. Jag misstänker att väljarna nog funderar på vad de har för en finansminister som baserar sin politik på upplevelser och antydningar i stället för fakta och statistik. Är det relevant att gå ut och säga att skattefelet minskat?

Det andra som jag har svårt att se som relevant är det pressmeddelande som Skatteverket har gått ut med och som har rubriken: *Fusk har minskat med sänkt restaurangmoms*. När man läser rapporten visar det sig att analysen landar i att det är de lika och enhetliga skattesatserna som har gett effekten och alltså inte sänkningen.

Vidare anger betydligt fler företagare, enligt rapporten, i egen skattning att kraven på kassaregister och personalliggare är det som mest har haft betydelse för att minska skattefusk. Det styrks också av Skatteverkets egen analys som menar att krav på kassaregister i ett ingångsskede har gett ökade intäkter med 15 miljarder och beräknas ligga på 3 miljarder årligen fortsättningsvis, medan nedsättningen av moms i restaurangbranschen beräknas ge 0,7 miljarder med tyngdpunkt i rapporteringen på att det är de lika momssatserna som påverkar resultaten mest och alltså inte sänkningen, som pressmeddelandet antyder.

Jag är väl medveten om att rapporterna är offentliga, för jag har själv hämtat dem från Skatteverkets hemsida. Och jag tycker att de som lyssnar på debatten och vill förstå vad jag talar om ska hämta hem både pressmeddelande och rapport. Det känns nämligen inte helt rimligt att presentera rapporten med att skattefelet har minskat och att det – i det här fallet – är just sänkningen av momsen som har lett till minskat fusk.

I rapporten står det nämligen: ”Detta tyder således på en långsiktigt nedåtgående trend. Dock visar nuvarande beräkningar för perioden 2007–2011 inga tydliga förändringar.” Samtidigt trycker man i den andra delen på att det är den *lika* momssatsen som har gett effekt, alltså inte sänkningen som pressmeddelandet antyder. Ändå är det detta och naturligtvis införandet av RUT-avdraget som regeringen viftar med och framhåller när de talar om de framgångar de har nått när det gäller att komma åt skatteundandragandet.

I konsumentpolitik kallas sådant för falsk marknadsföring, herr talman. Man får inte antyda att varan innehåller något eller ger effekter som inte är fastställda. Det vore rimligt att i stället tala om de åtgärder som vi vet kommer att leda till minskat skatteundandragande såsom personalliggare, kvitto på HUS-avdrag, månadsredovisningar och redovisningscen-

Anf. 50 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Det finns frågor som är ideologiskt partiskiljande, och det finns andra frågor som inte är partiskiljande. Synen på skattefusk är en fråga som alla partier i praktiken är överens om är en samhällssjuka som vi måste arbeta med på olika sätt. Under ett antal år – tideräkningen behöver inte börja just vid 2006 utan kan börja även tidigare – har vi i Sverige på olika sätt vidtagit åtgärder som har lett till att skattefusket har minskat. Det måste löna sig att vara hederlig, och det måste finnas risk för upptäckt. Det är de grundläggande frågorna.

Det har vidtagits en lång rad åtgärder, inte bara under de senaste åtta åren; men de har accentuerats då. Det har varit internationella skatteavtal och informationsavtal. Och mer strukturella åtgärder som att förmögenhetskatten har avskaffats har lett till att mycket pengar har kommit tillbaka. En annan åtgärd, som Raimo Pärssinen har varit inne på många gånger, är tömningscentraler i taxibranschen. Och frisörer ska ägna sig åt att klippa hår och inte frisera sina bokföringar och så vidare.

Jag tror dock att anledningen till att acceptansen för skattefusk har minskat i landet är att det är skämmigt att tycka att skattefusk är bra – det är det huvudsakliga budskapet i de rapporter vi hör. Det är en väldig förändring på ett antal år. Det är en konkret åtgärd som inte har mycket med personalrekrytering att göra. Det har med införandet av ROT och RUT att göra. Många tidigare obes kattade – en del människor satte sin egen skatt och avgifter till noll – känner att det är så skämmigt att de måste gå över och komma med i det system som ROT och RUT har medgivit.

En av de allra viktigaste valfrågorna framöver har att göra med just det som Hannah Bergstedt är inne på när det gäller hur vi ska fortsätta. Om man skulle ta bort ROT och RUT skulle vi kanske få den motsatta effekten till det vi vill, och det skulle få just skattefusket att öka igen.

På den här punkten har jag en fråga som anknyter till vilka program de olika sidorna i politiken har, vilket vi har diskuterat tidigare. Jag som har tillhört skatteutskottet i ganska många år, herr talman, minns från valrörelsen 2010 att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet då helt enkelt skulle avskaffa ROT och RUT – åtminstone RUT skulle avskaffas. Nu är situationen annorlunda. Nu har bara Vänsterpartiet kvar samma åsikt. Det partiet vill avskaffa RUT och ROT. Socialdemokraterna vill halvera RUT och ROT. Och det ska inte ske genast; den ärade vice ordföranden i skatteutskottet, Leif Jakobsson, menade i en debatt som ägde rum på Älvsjömassan att det kommer att ske tidigast 2016. Det kommer alltså att vara kvar under 2015. Miljöpartiet vill i stället utvidga detta avdrag.

I skattedebatten är detta nu en riktig 10 000-kronorsfråga: Vad blir politiken när det gäller ROT och RUT efter valet den 14 september, om olyckan skulle vara framme och vi får ett regimskifte?

Anf. 51 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Det här är en intressant fråga som vi har haft uppe i kammaren många gånger. Precis som Gunnar Andrén säger finns det ingen som tycker om skattefusk, och det ska beivras i alla fall där det

Svar på
interpellationer

pågår. Sedan tar det lång tid med olika saker. Redan i september 2006 fanns det ett färdigt förslag på obligatoriska tömningscentraler – det kommer också Gunnar Andrén ihåg – men det slängde ni tyvärr i papperskorgen då.

Jag har dock två frågor om det här. Alla är nämligen överens om att vi måste göra något åt skattefusket. Då vill jag passa på att ställa en fråga till Gunnar Andrén och Folkpartiet. Hur ser Gunnar Andrén på att införa ett system med huvudentreprenörsansvar där huvudentreprenören får ta ansvar för att underentreprenörerna betalar in de skatter och avgifter som de ska? Det vill vi införa, och det tror vi kommer att nå långt, speciellt inom byggbranschen. Det finns i Norge och i ett antal andra länder. Det är ett enkelt system som lägger ett klart och tydligt ansvar någonstans. Det borde vi kunna vara helt överens om, eller hur Gunnar Andrén?

Den andra frågan handlar om all upphandling som sker. Det senaste exemplet jag såg i tv var från landstinget här i Stockholm. Ett antal taxi-chaufförer demonstrerade utanför eftersom de blev utslagna av vad de sade var folk som helt enkelt körde med lite skumma affärer. Dessa hade inga kollektivavtal men gav billiga anbud och slog då ut de seriösa. Det här är marknadsstörning som vi måste komma åt. Det leder också till en fråga till Gunnar Andrén och Folkpartiet. Hur ser Gunnar Andrén på upphandlingar där man kan ställa raka krav på kollektivavtal och ordning och reda? Då skulle vi nå ännu längre i fråga om att komma åt skattefelet. Taxiförbundet har redovisat att ungefär 2 miljarder kronor rinner mellan fingrarna eftersom man inte tar tag i frågan ordentligt. Jag hoppas att vi kan göra det nu. Jag vet att det i propositionen som kommer också finns ett undantag som kanske inte är så klokt.

Vi är i alla fall överens om att det är ett samhällsproblem och att vi vill göra något åt det. Då har jag två frågor som jag ställer både till finansminister Borg och till Gunnar Andrén. Hur ser ni på att införa ett huvudentreprenörsansvar i lagstiftningen för att kunna klämma åt de rufflare som finns? Och hur ser ni på att vi skruvar till lagen om offentlig upphandling så att man när man upphandlar verkligen kan kräva att det ska vara ordning och reda, att skatter och avgifter betalas in och att det är sjysta villkor för dem som gör jobbet?

Anf. 52 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Jag vill gärna redovisa resultatet från de undersökningar som Skatteverket har gjort. De har ställt frågor till allmänheten ifall man känner någon som skattefuskar. År 2002 uppgav 30 procent att man kände någon som gjorde det. Till 2006 hade siffran faktiskt ökat till 31 procent som upplevde att någon fuskade. I dag är siffran 16 procent. Det har alltså varit en kraftig minskning av den uppmätta andelen som känner någon som fuskar.

Skatteverket har också ställt frågor till allmänheten ifall man känner någon som har arbetat svart under det senaste året. År 2002 var det 47 procent som gjorde det. Den siffran hade till 2006 ökat till 49 procent. Halva befolkningen kände alltså då någon som arbetade svart. I dag är siffran 27 procent.

Man ställde också frågan till medborgarna: Känner du någon som under de senaste åren har anlitat svart arbetskraft? År 2002 var det 44 pro-

cent som svarade ja på den frågan. År 2006 hade det ökat till 48 procent. I dag är det nere på 30 procent.

Vad beror det här på? Vi hade alltså 2002–2006 ett växande skattefel, en växande acceptans av skattefusk och en växande upplevelse av illojal konkurrens. Efter 2006 har vi fått en positiv utveckling. Vi har vänt trenden, ökat legitimiteten för skattesystemet och minskat riskerna för skattefusk.

Jag tror att det hänger ihop med att den här regeringen verkligen har tagit krafttag mot skattefusk. RUT och ROT tror jag är två av de åtgärder som spelat väldigt stort roll för att det i dag är färre företagare som upplever illojal konkurrens. Jobbskatteavdraget har haft mycket stor betydelse eftersom det har sänkt skatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare. Det faktum att löntagare som redovisar sin skatt i dag har väsentligt mer i plånboken har naturligtvis haft en positiv effekt på skattefusk.

Vi har också vidtagit väldigt tuffa kontrollåtgärder de här åren: kassaregister, personalliggare och skärpningar av ränteregler och handelsbolsregler. Vi har helt enkelt städad i de räntesnurror som växte under de socialdemokratiska åren, då pengarna i stor skala lämnade Sverige.

Nu är det ju tyvärr så att Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna – Jonas Sjöstedt, Gustav Fridolin och Stefan Löfven – tänker sig att bilda regering tillsammans. Syftet med den regeringen är att rulla tillbaka en hel del av de här reformerna. RUT-systemet ska antingen avskaffas eller försämrats. Skatterna för vanliga inkomsttagare ska höjas. Man ska höja arbetsgivaravgifterna och höja restaurangmomsen. Där är Miljöpartiet inte riktigt överens med de andra, får man dock konstatera, så oenigheten är ju rätt betydande.

Det mest troliga resultatet av den typen av politik, om den skulle bli verklighet, är att legitimiteten för skattesystemet återigen minskar och att vi kommer tillbaka till nivåerna vi hade när Socialdemokraterna styrde, då 49 procent kände någon som hade anlitat svart arbetskraft, 49 procent kände någon som hade arbetat svart och 31 procent svarade att de personligen kände någon som skattefuskade. Det var så siffrorna såg ut när man tillämpade den socialdemokratiska politiken. Det var därför Gunnar Myrdal en gång konstaterade att vi var på väg att bli ett samhälle av skattefiffelare. Det var det socialdemokratiska skattesystemet som lade grunden för det, och det är djupt bekymmersamt att Socialdemokraterna ingenting lär av historien.

Anf. 53 HANNAH BERGSTEDT (S):

Herr talman! Låt mig börja med att konstatera att det svar vi får från finansministern bygger på en attitydundersökning. När vi tittar på och läser igenom rapporten, som jag har gjort, ser vi att den konstaterar fakta: Skattefelet ”tyder på en långsiktigt nedåtgående trend” sedan 70-talet. ”Nuvarande beräkningar för perioden 2007–2011 visar dock inga tydliga förändringar.” Attitydundersökningen visar alltså antydningar, men när man tittar på vad som faktiskt har hänt ser man att det inte finns några tydliga förändringar.

Låt mig också kommentera RUT-avdraget lite grann eftersom Gunnar Andrén tog upp det. Fler köper RUT-tjänster i dag. Branschen har vuxit. Fler köper tjänsten. Det är sant. RUT-tjänsterna har utökat en vit mark-

nad tack vare kraftfulla subventioner. Men undersökningar visar att den som tidigare betalade svart fortfarande väljer att betala svart eftersom det fortfarande är billigare att köpa tjänster för 50 spänn än för 150 spänn.

RUT-avdraget har kostat 1,8 miljarder. Med de inkomster som Skatteverket har räknat med när man tittat på vilka som har gått från att köpa svart till att köpa vitt är inkomsterna 7,4 miljarder. Självfallet har fler arbetstillfällen i en utökad sektor gett mer inkomster till statskassan, men det gäller också städerskor i till exempel sjukvård och skola, två områden där man i dag upplever att man har sanitetsproblem eftersom man måste spara. De här pengarna skulle också ha kunnat användas till att anställa lärare. Där vet vi ju att vi har ett otroligt stort behov i dag.

En annan sak som Gunnar Andrén sade var att vi vill halvera RUT. Det är en lögn. Det vi vill är att sänka taket. Det ska man komma ihåg när man tittar på vilka som använder RUT-tjänsterna. Där de används mest, till exempel i Danderyd, ligger genomsnittet på ungefär 10 000, och det är ungefär hälften av den summa som vi vill sätta som tak.

Herr talman! Gunnar Andrén och även finansministern lyfte fram att vi är överens om att skattefusk inte är eftersträvansvärt utan någonting som vi vill minska. Samtliga partier delar den åsikten, och jag instämmer självklart i den.

Frågan är hur, herr talman. Skattefusk är ju faktiskt brottsligt. De åtgärder som regeringen främst framhåller som en framgång att den har vidtagit är alltså avdrag för dem som tidigare har fuskat. De huvudsakliga åtgärderna som regeringen lyfter fram i arbetet mot skattefusk består av avdrag. Det är allt från RUT och ROT till ränteavdrag för bolagsskatten. Finns det andra områden där regeringen önskar subventionera bort brottslighet?

Alternativ som vi vill titta på skulle kunna vara att förbättra kontrollsystemen av bland annat månadsredovisningen så som vi har föreslagit – något som regeringen tidigare ville men nu har backat från – samt personalliggare, redovisningscentraler i taxibranschen, kvitto för hushållsavdrag och uppförandekoder vid upphandling.

Det är såklart välkommet att regeringen vill ge Skatteverket bättre mätmetoder. Mitt tips till regeringen är att titta på till exempel Danmark och Nederländerna som redan har framgångsrika metoder för att få relevant information, inte gissningar och antydningar, som underlag när man ska fatta beslut om skatteundandragande.

Anf. 54 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Allra först måste jag vända mig mot bruket av felaktigt språk. En sänkt skatt är inte en subvention. Jag måste försvara Bosse Ringholm och Pär Nuder som en gång införde sänkta skatter på arbete när det gäller ROT-avdraget. Inte var det frågan om subventioner. Det är frågan om sänkt skatt på arbete.

På den punkten tror jag att den här regeringen, om den får sitta kvar, kommer att komma med ytterligare åtgärder för att förhindra fusk när det gäller att man flyttar över material till arbete och så vidare. Där tror jag att det kommer att behövas ytterligare åtgärder.

Men frågan är: Ska ROT och RUT vara kvar eller inte? Det är huvudfrågan i valrörelsen.

Raimo Pärssinen ställer ett par viktiga frågor. Den första gäller huvudentreprenörsavtal. Det ligger absolut i tiden att vi så småningom ska komma fram till detta. Dock vill jag inte vara med om någon slarvig lagstiftning på det området. Det kommer att ta sin tid, men jag är helt övertygad om att vi på något sätt kommer att nå målet att tvinga fram huvudentreprenörsavtal. Vi har gjort det på en del områden där entreprenörerna blir ansvariga för betalning av underentreprenörers skatter. Till exempel i byggbranschen är det ganska komplicerat att göra huvudentreprenörsavtal, men det ligger absolut i tiden om vi ska få god konkurrens mellan företag som inte skattefuskar.

När det gäller den andra frågan om lagen om offentlig upphandling har jag som tidigare ledamot i finansutskottet varit med och antagit två olika lagar under de senaste åren på den punkten. Där blir det mer komplicerat när Raimo Pärssinen vill införa ett generellt krav på kollektivavtal eller annat. Där finns nämligen en avvägningsfråga mellan å ena sidan riktig konkurrens mellan företag och å andra sidan att omöjliggöra för vissa företag att alls få uppdrag. Det finns en avvägning mellan de två sakerna.

Anf. 55 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Jag får tacka Gunnar Andrén för svaren. De gäller väl för Folkpartiets räkning, förstår jag. Jag har ju inte fått något svar från Anders Borg på mina två frågor om just huvudentreprenörsansvaret – inte avtalet utan ansvaret – och detta med lagen om offentlig upphandling. Det kanske kommer i slutklämmen.

Anders Borg ägnar väldigt lång tid åt regeringsfrågan – vem vi ska regera ihop med och så vidare – och han är orolig över det. Vi går till val på vårt program, som vi kommer att presentera i detalj i vår valplattform. Sedan får vi se vem vi kommer att regera ihop med.

Min fråga till Anders Borg, och kanske till Gunnar Andrén – men nu har Gunnar Andrén ingen debattid kvar – är: Kommer det att finnas någon allians om ni förlorar valet? Finns Alliansen kvar då? Eller kan vi kanske ta upp en del frågor med Folkpartiet i stället? Vi har ju en del frågor som är gemensamma.

Jag tror att om vi vinner valet kommer Alliansen att försvinna. Efter en valförlust blir det rättarting i de olika partierna, och man kanske byter partiledare och så vidare, men det uppstår något nytt. Min fråga är alltså: Kommer Alliansen att finnas kvar efter en valförlust, om det nu är regeringsfrågan vi ska diskutera?

När det gäller de två frågorna om skattefusk och undandragande är det väldigt viktigt att vi gemensamt försöker pressa alla rufflare och ta bort alla marknadsstörningar. På transportsidan vet vi att det är oerhörda problem när sjysta åkerier slås ut av rufflare. Här finns det väldigt mycket att göra. Hannah Bergstedt har ju berättat om våra förslag. Vi har många förslag i det här.

Herr talman! Hur ser finansministern på ett huvudentreprenörsansvar för ordning och reda, och hur ser han på lagen om offentlig upphandling, för att man där ska kunna städa bort fuskarna?

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Det är viktigt att vi för diskussionen utifrån en rimlig bedömning av hur utvecklingen har varit. Då vill jag här redovisa hur Skatteverket har undersökt detta och vad man kommit fram till. Andelen företag som upplever att de i stor utsträckning är utsatta för konkurrens från företag i branscher som skattefuskar har minskat kraftigt under de här åren. Inom hotell- och restaurangbranschen har andelen gått ned från 63 till 49 procent, inom byggbranschen från 48 till 33 procent och inom handeln från 36 till 17 procent. Det är alltså stora förbättringar av skattemoralen i Sverige.

Man kan se en liknande utveckling när man frågar företagare om de personligen känner företagare som skattefuskar. Mellan 2002 och 2007 ökade den andelen från 25 till 27 procent. Sedan har den minskat till 9. Det är alltså remarkabla förskjutningar i skattemoralen som har inträffat sedan 2007. De är inte slumpmässiga utan beror naturligtvis på att regeringen har agerat med kraft. Med RUT-avdrag, jobbskatteavdrag och lättnader i arbetsgivaravgiften för unga har vi minskat skattekillen.

Tidigare var det så att den som anlidade någon för en RUT-tjänst fick en enorm skattekill. Man fick jobba i många timmar för att betala för en tjänstetimme, just därför att höga skatter, arbetsgivaravgifter och frånvaron av RUT-avdrag skapade den typen av hinder för att skapa jobb och inträden för människor på arbetsmarknaden.

Jag vill också understryka att den här regeringen har vidtagit tuffa åtgärder. Något av det vi har haft tuffast diskussioner om är räntesnurrorna. Där använder företag lån i Sverige för att föra ut vinster till andra länder. Man kan naturligtvis ställa sig frågan vad det berodde på att de ökade så kraftigt under perioden innan vi tog tag i detta. Det berodde bland annat på att den socialdemokratiska regeringen förändrade reglerna för interna förvärv 2003. Man förändrade reglerna för interna förvärv så att det var lättare att göra transaktioner och föra ut rörelsevinsten från Sverige.

Räntesnurrorna började inte öka slumpmässigt och explosionsartat, utan de ökade just därför att Socialdemokraterna hade genomfört förändringar som lade grunden för dem. Arkitekten bakom räntesnurrorna var den socialdemokratiska regeringen, som ändrade reglerna för interna förvärv. Sedan har vi fått ta en strid med näringslivet för att stänga den här möjligheten och städa efter Socialdemokraternas skattepolitik.

Nu vill Stefan Löfven, Jonas Sjöstedt och Åsa Romson underminera legitimiteten för skattesystemet på nytt. När man vill försämra RUT-avdraget, ta bort avdragsrätt för unga och öka skattekillen för löntagarna är det klart att trycket leder till ökat skattefusk.

Vi vet från data hur det såg ut. 2002–2007 ökade den andel som upplevde att det fanns människor som svartarbetade, andelen företag som upplevde att de hade illojal konkurrens och andelen människor som själva hade anlitat svart arbetskraft. Alla de siffrorna ökade. Legitimiteten för skattesystemet minskade. Samtidigt ökade räntesnurrorna.

Om vi i höstens val får olyckan att Stefan Löfven, Jonas Sjöstedt och Åsa Romson ska ta över ansvaret för Sverige kommer tyvärr också risken att skattefusket i Sverige ska öka. Det var som Gunnar Myrdal sade: Socialdemokratisk skattepolitik riskerar att skapa ett land av fifflare. Det är det som är problemet med er skattepolitik.

Anf. 57 HANNAH BERGSTEDT (S):

Herr talman! Jag noterar att finansministern inte svarar vare sig på mina frågor eller på Raimos frågor. Jag provar att ställa dem igen: Varför lägger regeringen huvudfokus på attitydundersökningar i stället för fakta? Varför inte i stället prata om de åtgärder som vi skulle kunna genomföra och som det dessutom har funnits majoritet i Sveriges riksdag för?

Det exempel som Anders Borg tog upp i sitt svar, personalliggare i byggbranschen, har förhalats av regeringen. Två tillkännagivanden från riksdagen har man i ryggen, från januari 2013 och nu 2014. Skatteutskottets pressmeddelande från 2014 var: Regeringen har inte gjort som riksdagen begärt.

Förklara också gärna, Anders Borg, varför regeringen inte har vidtagit åtgärder inom taxibranschen, trots att det har funnits ett underlag sedan 2006. Först nu kommer förslaget, men ingenting är nytt. Vi har slösat åtta år!

Förklara också gärna varför den svenska regeringen så senfärdigt hoppar på det internationella arbetet i OECD mot skattefusk och dessutom i sitt förhandlingsdirektiv motsätter sig införandet av land-för-land-rapportering, som framhålls som en av de viktigaste åtgärderna för att komma till rätta med internationellt skatteundandragande.

Ett tag hade vi förhoppningen att regeringen skulle ha lyssnat på behovet av månadsredovisningar, men där har man nu backat. Varför då? Är det för att man inte kommer överens inom Alliansen?

Kvitto för HUS-avdrag, uppförandekoder i upphandlingen – allt detta är förslag som Socialdemokraterna har lagt fram i Sveriges riksdag och som kunde ha minskat skattefusket och hindrat att sjysta företag tvingats läggas ned. Denna summering avslutar jag med att instämma i Anders Borgs svar: Nej, regeringen har inte gjort nog. Man har inte ens en gång gjort vad man hade kunnat.

Anf. 58 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Sverige hade en bekymmersam utveckling när den här regeringen tog över. Andelen som personligen kände någon som hade skattefuskat hade ökat flera år i rad. Andelen personer som själva kände någon som hade arbetat svart hade ökat flera år i rad. Andelen företag som upplevde sig vara utsatta för illojal konkurrens hade ökat. Den socialdemokratiska regeringen hade alltså misslyckats med att bekämpa skattefusket. Skattefelet hade blivit större, och skattelegitimiteten hade försämrats under den socialdemokratiska regeringen.

Sedan tog den här regeringen över. Därefter har siffrorna alltså förbättrats. Andelen som känner någon som har svartarbetat och andelen företag som upplever svart konkurrens har minskat. Vi har brutit en trend där skattefelet har vuxit, och det är ingen slump. Vi har gjort mycket omfattande förändringar.

Vi har slutit skatteavtal med en lång rad nya länder för att man inte ska kunna gömma undan skattepengar. Vi har stängt räntesnurror som Socialdemokraterna lade grunden för. Vi har förändrat och skärpt 3:12-reglerna för att stoppa undandragande. Vi har tagit bort förmögenhets-skatten för att inte få den typen av utflöden. RUT, ROT, personalliggare och kassakrav är andra exempel.

Socialdemokraternas politik på det här området är bekymmersam. Vi vet att Magdalena Andersson personligen förändrade 3:12-reglerna så att vi fick skatteomvandling, som ESO-rapporten har visat på. Det var ju Magdalena Andersson som var skattestatssekreterare när den lagstiftningen kom på plats. Sedan har vi fått strama upp den och sanera. Så här är det på område efter område, och det är ingen slump.

Socialdemokraterna höjer skatterna. Sedan skapar de speciallösningar för att ta sig förbi de samhällsproblem de skapar. Det är då fifflandet sätter i gång med räntesnurrorna eller 3:12-reglerna. Först gör Socialdemokraterna en förändring. Först höjer de skatterna. Sedan skapar de ett kryphål. Sedan används kryphålet. Och så får vi komma och städa. Det är så historien har utvecklats. Det är därför socialdemokratisk skattepolitik är en orsak till att landet förvandlas till ett land av fifflare.

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Svar på interpellation 2013/14:427 om de regionala skyddsombudens arbete

Anf. 59 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Raimo Pärssinen har frågat mig om LO:s RSO-redovisning föranleder någon åtgärd från min och regeringens sida eller om jag och regeringen är nöjda med rådande ordning.

Låt mig börja med att understryka att de regionala skyddsombuden har en viktig roll som stöd i det lokala arbetsmiljöarbetet, i synnerhet på små arbetsplatser.

Arbetstagarorganisationerna skickar årligen in en redovisning av den regionala skyddsombudsverksamheten till Arbetsmiljöverket, och verket rapporterar därefter en sammanställning av de här redovisningarna till Arbetsmarknadsdepartementet. Enligt Arbetsmiljöverkets regleringsbrev 2013 ska verket rapportera en sammanställning av den regionala skyddsombudsverksamheten till Arbetsmarknadsdepartementet senast den 5 maj 2014. Jag har således ännu inte tagit del av arbetstagarorganisationernas redovisningar av den regionala skyddsombudsverksamheten för 2013.

Både LO:s och de övriga arbetstagarorganisationernas redovisningar kommer att analyseras. Om det är nödvändigt att reda ut oklarheter eller gå närmare in i enskilda frågor kommer jag att ta kontakt med Arbetsmiljöverket och de relevanta arbetstagarorganisationerna för närmare dialog.

Anf. 60 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Låt mig få börja med att säga så här: Hade det inte varit bättre, arbetsmarknadsministern, om vi hade fått en lite senare tid för interpellationsdebatten?

I svaret säger ministern att hon inte har tagit del av sammanställningen. Alltså kan hon inte svara mig. Tidigare har vi hört att Anders Borg skjutit upp en interpellationsdebatt i tre månader. Och nu säger arbetsmarknadsministern i sitt svar till mig att den sammanställning som jag hänvisar till, som kom ut i slutet av mars, kommer hon att läsa den 5 maj.

Alltså kan hon inte svara mig. Det tycker jag är väldigt olyckligt. Och, herr talman, det är ganska ovanligt också. Det hade faktiskt varit bättre att vänta i någon vecka eller i två veckor så att jag hade kunnat få ett svar, för det här är inget svar.

Jag citerar ur den här sammanställningen, som LO har gjort. Jag skriver om de punkter som är kritiska för skyddsarbetet och så vidare. Men jag får inget ställningstagande, utan i stället skriver statsrådet, ministern: Om det är nödvändigt att reda ut oklarheter eller gå närmare in i enskilda frågor kommer jag att ta kontakt.

Jag har ställt en interpellation i riksdagen, som jag som enskild ledamot har möjlighet att göra, för att jag vill ha ministerns reaktioner på de påståenden som finns i sammanställningen – den kommer också att lämnas till ministern.

Om man lämnar in en interpellation i början av april skulle man kunna tänka sig att det skulle finnas någon tjänsteman på Regeringskansliet som kunde gå igenom mina påståenden och titta på den här rapporten. Men det är inte heller gjort.

Den här sammanställningen visar på att det sker allt färre inspektioner på arbetsplatserna. De regionala skyddsombuden upplever att det krävs en lång framförhållning om man vill få ut en inspektion. Man säger också att inspektörerna från Arbetsmiljöverket inte hinner följa upp olyckor på ett tillfredsställande sätt, och de kontrollerar mer sällan arbetsgivarnas åtgärdsplaner.

Som regionalt skyddsombud får man själv utöka sina återbesök på arbetsplatserna på grund av neddragningarna på Arbetsmiljöverket, som är väl kända. Regeringen fortsätter att dra ned på Arbetsmiljöverket.

Det är svårare att få tag i inspektionsmeddelanden, vilket gör det svårare för de regionala skyddsombuden att följa upp åtgärdskrav med mera.

Man pekar på att Arbetsmiljöverkets experter och branschkunnskap alltmer försvinner. Det är kunniga inspektörer som går över till näringslivet i stället, och i den kvarvarande kåren blir det mer av generalister än specialister. Verket har gradvis, enligt regeringens order, förvandlats mer till en informations- än en tillsynsmyndighet. Och så pekar man på att det finns en rättsosäkerhet gällande beslut. Tolkningen av lagstiftningen är beroende av vilket inspektionsdistrikt som man har varit i kontakt med.

Då har jag ställt frågan om arbetsmarknadsministern är nöjd med den rådande ordningen eller om man är beredd att göra någonting. Till min förvåning får jag ett svar som säger att hon inte har tagit del av redovisningen. Den kommer först den 5 maj. Ändå väljer hon att lägga interpellationsdebatten i dag, då hon inte kan ge något svar. Men vi kanske kan få en liten diskussion kring detta, herr talman.

Anf. 61 HANNAH BERGSTEDT (S):

Herr talman! Jag hade egentligen inte tänkt ge mig in i den här debatten. Men eftersom jag har haft debatt med arbetsmarknadsministern tidigare här i kammaren om det ökade antalet olyckor och dödsfall på arbetsplatserna kan jag inte riktigt låta bli.

I mitt hemlän, Norrbotten, har det under den här mandatperioden skett två eller faktiskt ännu fler väldigt allvarliga tillbud – och dessutom dödsfall – på arbetsplatser. Vad beror det på? Ja, det har nog varit lite olika orsaker.

En analys handlar om den pressade situation som råder på arbetsmarknaden i dag, särskilt när det kommer till unga människor. De känner sig pressade att visa framfötterna och vara duktiga och ta på sig sådant som de kanske inte riktigt klarar. Det beror på att de har en väldigt pressad situation som arbetslösa. Därför måste de helt enkelt försöka visa upp sig när de har chansen.

Det finns också en annan analys. När det gäller de här allvarliga olyckorna har det ofta varit en inblandning av ett antal underentreprenörer, det vill säga att man har tagit in arbetskraft som inte har den långvariga kunskapen om hur arbetsplatsen fungerar. Dessutom har man tagit dålig hänsyn till arbetsskydd och varit dålig på att se till att den utrustning eller den kunskap som krävs för att utföra de här arbetsuppgifterna finns. Det har lett till allvarliga olyckor och till och med dödsfall.

Även om ministern inte har läst den här rapporten är många av de här sakerna ingen nyhet. Mot bakgrund av det skulle jag vilja höra ministern säga lite grann om vad man tänker sig för åtgärder på det här området. Huvudentreprenörsansvar är en fråga som har lyfts fram, till exempel, för att minska riskerna för att man inte tar ansvar för det skyddsarbete som behövs på arbetsplatsen.

Anf. 62 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-
SON (M):

Herr talman! Det här är nog den märkligaste kritik jag har fått i den här talarstolen – att jag är för snabb med att svara på en interpellation. Men jag hör vad Raimo Pärssinen säger. Jag försöker alltid vara så snabb som möjligt med att svara på interpellationer, även i detta fall.

Vad som händer den 5 maj är att Arbetsmiljöverket återrapporterar. Sedan ska det behandlas. Om vi skulle vänta på det hade interpellanten fått vänta ytterligare. Då hade jag fått kritik för att jag hade dragit över tiden. Jag vill i möjligaste mån hedra den riksdagsordning som finns och svara på interpellationer i tid.

Som man frågar får man också svar. Jag får ju frågan om hur jag reagerar på just den här rapporten, och den har jag inte läst.

Raimo Pärssinen och jag har debatterat arbetsmiljöfrågor här i kamraren tidigare, och jag är glad åt att Raimo Pärssinen har det engagemang han har i arbetsmiljöfrågor. Det är helt centralt att man har en god arbetsmiljö, vare sig det är här i riksdagens förvaltning, på McDonalds i Gävle eller på SSAB i Oxelösund. Det är helt centralt för att man ska nå målet om full sysselsättning och för att människor ska trivas på sina arbetsplatser och kunna jobba och hålla hela arbetslivet ut. Arbetsmiljön är en av de viktigaste frågorna vi har att arbeta med. Mot den bakgrunden är jag naturligtvis intresserad av LO-rapporten och de andra rapporterna som har kommit in till Arbetsmiljöverket.

I det här fallet är det en poäng att jag som minister får ta del av helheten som redovisas från hela den regionala skyddsombudsverksamheten genom Arbetsmiljöverket. Jag ser ingen anledning att föregripa den återrapporteringen. När regeringen tar del av den och när jag läser den ska vi självklart värdera all information som har inkommit. Det är därför vi vill ha informationen för att se om vi ska vidta åtgärder eller ha vidare kontakter för att klargöra förhållandena. Självklart kommer regeringen att göra det.

Det är viktigt att poängtera, herr talman, att regeringen har en kontinuerlig dialog med Arbetsmiljöverket. Om några veckor ska jag träffa parterna igen för att diskutera utvecklingen på arbetsmiljöområdet. Då kommer Arbetsmiljöverket att presentera sin officiella statistik i ett samtal med parterna och regeringen.

Regeringen och jag följer självklart utvecklingen på arbetsmiljöområdet och har en god dialog med parterna, men rapporten har jag ännu inte tagit del av.

Anf. 63 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Visst blir det en märklig debatt, Elisabeth Svantesson. Det hedrar arbetsmarknadsministern att hon vill svara så fort som möjligt. Då kanske hon kan läxa upp Anders Borg, som väntade i tre månader med att besvara två interpellationer.

Jag får inte svar på frågorna. Jag kan inte ha en diskussion med ministern om dessa påståenden eftersom hon säger att hon inte har tagit del av rapporten. Vad ska vi då diskutera? Ska vi diskutera andra saker spontant? Jag förväntar mig att statsrådet har en stab runt omkring sig som kan ta fram faktamaterial, ordna fram ett svar och så vidare, i stället för att säga att hon inte har läst utredningen och att hon ska göra det den 5 maj. Slutsatsen för mig blir att jag måste väcka interpellationen på nytt. Det är kanske logiskt att göra eftersom Elisabeth Svantesson inte kan svara.

Låt mig ställa min fråga på följande sätt. Kan statsrådet kommentera påståendet om att inspektionen mer sällan kontrollerar arbetsgivarnas åtgärdsplaner? Det blir allt svårare att få tag på inspektionsmeddelanden, vilket gör det svårt för de regionala skyddsombuden att följa upp åtgärdskraven. Kan statsrådet kommentera de påståendena? Eller går det inte att ge något svar eftersom hon inte har tagit del av det jag har begärt debatt om? Kanske vore det enklare att skjuta upp debatten tills statsrådet kan leverera ett svar från departementet? Sådana meddelanden får vi ofta från statsråden. Det här blir konstigt.

En sak vet vi, nämligen att arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson fortsätter att svälta ut Arbetsmiljöverket. Det är helt sant. Arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson tvingar Arbetsmiljöverket att organisera om. Man får inte ersätta den personal som behövs. Man kan inte bygga upp tillräckligt med specialkompetens för att möta de krav som finns i Europa och det arbete som EU-kommissionen gör nu med arbetsmiljön.

Vi kan också konstatera att de fackliga förbundens insats när det gäller ekonomin har ökat under senare år. Nu är man uppe i 51 procent av kostnaderna för utbildning av regionala skyddsombud. Av ILO:s, International Labour Organization, konvention 155 om hygien, hälsa och säkerhet framgår att inga kostnader får läggas på arbetstagarna. Här får man betala 51 procent för regionala skyddsombud. Vi kan också konstatera att antalet regionala skyddsombud minskar. Det är inte heller bra.

Tidigare fanns ett arbetslivsinstitut som finansierade den regionala skyddsombudsutbildningen. Den finansiering som arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson står för i dag ligger still och följer inte med i kostnadsökningarna. En större del läggs på löntagarna och de fackliga förbunden.

Ska vi göra så, arbetsmarknadsministern, att jag väcker denna interpellation på nytt när du har läst det jag har frågat efter? Är det så vi ska hantera den här dagen?

Anf. 64 HANNAH BERGSTEDT (S):

Herr talman! Det är klart att det är bra att ministern vill hedra riksdagsordningen. Det önskar vi också att finansministern skulle göra. Det är bra att vara snabb, men det är också bra att ha ett svar när man kommer till kammaren – precis som Raimo Pärssinen framhåller. Men jag har inga problem att ta debatten igen. Jag ställer gärna upp.

Ministern nämner bland annat frågan om att hålla hela livet ut. Det är ingen nyhet att det i dag inom ett antal sektorer finns människor som har svårt att hålla hela livet ut. De orkar inte jobba fram till pension utan slits ut i förtid. Det gäller särskilt kvinnor inom offentlig sektor, och även inom byggbranschen slits man ut och orkar inte hålla livet ut.

Ett annat fackförbund som lyfter upp frågan om att hålla livet ut är Unionen. Förbundet talar just om stress- och tillgänglighetsfrågor, det vill säga att man slits ut i förtid därför att man ständigt ska vara tillgänglig.

Flera av de frågor som Raimo lyfter fram i sin interpellation och de frågor jag har ställt är inga nyheter. Måste vi vänta till den 5 maj för att höra vad regeringens politik är på arbetsmiljöområdet? Har man inte en egen arbetsmiljöpolitik utan att behöva invänta rapporten? Det är klart att det är bra att man lyssnar på fackförbunden. De lyfter bland annat fram behovet av ökade inspektioner, tydligare sanktioner och frågan om huvudentreprenörsansvar för att minska de allvarliga dödsolyckorna på arbetsplatserna. Nog måste ministern ha en uppfattning redan före den 5 maj i frågorna?

Anf. 65 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Min uppgift som statsråd är att svara på de interpellationer och frågor jag får. Det är vad jag har gjort i ärendet. Sedan kan interpellanten tycka att det är en märklig debatt. Det är upp till interpellanten att formulera frågan, och det är upp till mig – jag som arbetsmarknadsminister – att hantera den fråga jag har fått och svara utifrån den fråga som gäller. Här handlar det om inrapporteringen som LO har gjort och som jag ännu inte har tagit del av.

Den diskussion som Raimo Pärssinen och jag ofta har om arbetsmiljö är heller ingen nyhet. Jag tror att vi i grunden är eniga om att arbetsmiljöfrågorna är centrala och viktiga för ett hållbart arbetsliv, att man inte ska slås ut i förtid och helt enkelt ska trivas på jobbet. Det är inte heller någon hemlighet att jag och Raimo Pärssinen har haft diskussioner om ramen och anslagen till Arbetsmiljöverket. Jag vill ändå lyfta fram, som jag många gånger har gjort i kammaren, att det är ute på arbetsplatserna som de goda arbetsmiljöerna växer fram. Receptet på framgång handlar inte om nivån på anslaget till Arbetsmiljöverket, utan det handlar först och främst om att ha ett systematiskt arbetsmiljöarbete med mycket fokus på förebyggande arbete på varje arbetsplats. Det är ytterst arbetsgivaren som är ansvarig tillsammans med fack, skyddsombud och anställda att jobba för en bra arbetsmiljö och för att förebygga arbetsskador.

Sedan 2007 har Arbetsmiljöverket effektiviserat sin verksamhet och sänkt sina driftskostnader väsentligt. Det innebär också att det i dag utförs betydligt fler inspektioner per inspektör än för några år sedan. Antalet krav i tillsynsbesluten har ökat. Det tyder också på att verkets arbete med urvalsmetoder för att identifiera de mest riskutsatta arbetsställena har gett resultat.

Frågan har vi debatterat många gånger, min syn på arbetsmiljö har vi debatterat många gånger och vi kommer säkert att fortsätta debatten.

De regionala skyddsombuden har en viktig roll som stöd i det lokala arbetsmiljöarbetet, i synnerhet på de små arbetsplatserna. Raimo Pärssinen var inne på finansieringen. Kostnaden för de regionala skyddsombuden svarar, som Raimo sade, både de fackliga organisationerna och staten för med ungefär hälften vardera. Stödet har legat på ungefär samma nivå de senaste tio åren, även under de sista åren med Socialdemokraterna.

År 2009 fick Ekonomistyrningsverket ett uppdrag att se över administrationen och redovisningen av just det här stödet. Ett av Ekonomistyrningsverkets förslag var att arbetstagarorganisationerna skulle återrapportera sin verksamhet genom vissa mätbara indikatorer som tydligare skulle beskriva vad dessa anslag går till.

I år får vi för första gången en återrapport som är upprättad enligt den nya metoden. Jag menar att vi då också får en bättre bild av de regionala skyddsombudens verksamhet och ett bättre stöd för bedömning av verksamhetens finansiering. Det är därför jag ser fram emot att ta del av Arbetsmiljöverkets sammanställning och återrapport angående detta till Arbetsmarknadsdepartementet och regeringen.

Anf. 66 RAIMO PÄRSSINEN (S):

Herr talman! Nu har ju statsrådet rätt till debattens sista två minuter, och hon bör använda dem. Då kan hon kanske säga till mig att jag ska framställa interpellationen en gång till. Då kan ministern vara bättre förberedd när hon svarar på mina frågor. Det är ju det som är avsikten med interpellationsdebatter.

Herr talman! Jag tycker inte att man kan komma till riksdagens kammare och säga att man tyvärr inte har något svar. Det ingår inte i den ordning som vi har här i Sveriges riksdag. Då kan vi också få en seriös och djupare diskussion om villkoren för de regionala skyddsombuden. Jag tycker att kritiken är allvarlig, och jag är säker på att arbetsmarknadsministern tycker att det är allvarligt när hon har tagit del av insamlingen av synpunkter från de regionala skyddsombuden.

Om arbetsmarknadsministern nu instämmer i den kraftiga kritiken borde det hända någonting. Men vi kan kanske ta den diskussionen senare. Statsrådet säger att det sker fler inspektioner i dag än tidigare, men varför skriver då de regionala skyddsombuden att det sker allt färre inspektioner? Dessa två ståndpunkter går inte ihop.

Men om jag framställer denna interpellation igen kan vi kanske ta en diskussion efter det att staben runt arbetsmarknadsministern har arbetat fram ett svar och gjort en analys av insamlingen av uppfattningar när det gäller de regionala skyddsombudens verksamhet. Då kan vi kanske hantera frågan seriöst. Jag kan vänta ytterligare en vecka, bara jag vet att jag får ett svar. Hellre det än att jag åker hit och inte får något svar.

Anf. 67 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Tack för debatten, även om den inte blev så lång.

Arbetsmiljöfrågorna är viktiga och står ofta i fokus här i kammaren, och jag och Raimo Pärssinen kommer säkert att debattera dem fler gånger. Det är upp till varje ledamot av de 349 riksdagsledamöterna att lämna in vilka interpellationer de vill. Men man får då svar på de frågor som man ställer. I det här fallet hade jag inte tagit del av den slutredovisningen, och därför får interpellanten det svar som jag har lämnat.

Jag håller med Hannah Bergstedt om att kvinnors arbetsmiljö är en otroligt viktig och central fråga. Kvinnor tenderar att slås ut för tidigt från flera olika branscher. Det är också därför som Arbetsmiljöverket har ett alldeles särskilt uppdrag att jobba med kvinnors arbetsmiljö, för den är viktig.

Som jag ser det är Arbetsmiljöverket en myndighet som är otroligt central på svensk arbetsmarknad för att upprätthålla ett bra arbetsmiljöarbete. Det handlar om tillsyn och också – som jag så många gånger tidigare har sagt – om kunskaps- och informationsspridning. Väldigt många arbetsgivare vet inte vad som gäller och hur deras ansvar egentligen ser ut. Därför är kunskapsspridning och information väldigt viktigt för det förebyggande arbetet och för att detta med att man ska kunna göra ett bra arbete tillsammans ute på arbetsplatserna också ska bli verklighet.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2013/14:222 Ordning och säkerhet vid Rättsmedicinalverkets rättspsykiatriska undersökningsenheter

2013/14:223 Redovisningscentraler för taxi

2013/14:225 Bättre förutsättningar för gode män och förvaltare

Skrivelse

2013/14:196 Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2009–2013

EU-dokument

KOM(2014) 144 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén EU:s agenda för rättsliga frågor till 2020 – Att stärka förtroendet, rörligheten och tillväxten inom EU

KOM(2014) 164 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om unionskodexen om viseringar (viseringskodex) (omarbetning)

KOM(2014) 219 Grönbok om mobil hälsa ("m-hälsa")

KOM(2014) 221 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av ett europeiskt forum för att förbättra samarbetet när det gäller att förebygga och motverka odeklarerat arbete

Motioner

med anledning av prop. 2013/14:112 Villkor för fristående skolor m.m.
2013/14:Ub16 av Rossana Dinamarca m.fl. (V)
2013/14:Ub17 av Ibrahim Baylan m.fl. (S)
2013/14:Ub18 av Björn Söder (SD)
2013/14:Ub19 av Jabar Amin och Mats Pertoft (MP)

med anledning av prop. 2013/14:141 En svensk strategi för biologisk
mångfald och ekosystemtjänster
2013/14:MJ24 av Josef Fransson (SD)
2013/14:MJ25 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)
2013/14:MJ26 av Jens Holm m.fl. (V)
2013/14:MJ27 av Helena Leander (MP)

med anledning av prop. 2013/14:190 Sveriges tillträde till FN:s vapen-
handelsfördrag
2013/14:U27 av Hans Linde m.fl. (V)
2013/14:U28 av Bodil Ceballos m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2013/14:198 Bristande tillgänglighet som en
form av diskriminering
2013/14:A11 av Agneta Luttröpp och Mehmet Kaplan (MP)

med anledning av prop. 2013/14:214 Strandskydd vid små sjöar och
vattendrag
2013/14:MJ20 av Jens Holm m.fl. (V)

med anledning av prop. 2013/14:216 Särskilt ömmande omständigheter
2013/14:Sf25 av Tomas Eneroth m.fl. (S)
2013/14:Sf26 av David Lång (SD)

med anledning av prop. 2013/14:217 Enklare regler om uppehållstill-
stånd för vissa vårdnadshavare som sammanbor med barn i Sverige
2013/14:Sf27 av David Lång (SD)

med anledning av skr. 2013/14:145 Svenska miljömål visar vägen!
2013/14:MJ17 av Helena Leander (MP)
2013/14:MJ18 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)
2013/14:MJ19 av Josef Fransson (SD)

med anledning av skr. 2013/14:209 Riksrevisionens rapport om klimat
för pengarna
2013/14:MJ21 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)
2013/14:MJ22 av Jens Holm m.fl. (V)
2013/14:MJ23 av Josef Fransson och Mikael Jansson (SD)

Näringsutskottets betänkande
2013/14:NU18 Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet

Justitieutskottets betänkanden
2013/14:JuU26 Misstänkta rätt till insyn vid frihetsberövanden
2013/14:JuU28 Skärpt straff för mord

Konstitutionsutskottets betänkande
2013/14:KU27 Begravningsfrågor och trossamfund

Socialutskottets betänkanden
2013/14:SoU19 Mer inflytande för den enskilde i valet av hjälpmedel
2013/14:SoU21 Ett stärkt föräldrastöd – för barnets rätt till trygga upp-
växtvillkor

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande
2013/14:MJU21 Livsmedelspolitik

18 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 16 april

2013/14:438 Tullverkets framtid

av *Teres Lindberg* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:439 Införande av kvotplikten

av *Mats Pertoft* (MP)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:440 Industrins konkurrenskraft

av *Isak From* (S)
till näringsminister Annie Lööf (C)

2013/14:441 Regional nyhetsbevakning

av *Isak From* (S)
till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

den 17 april

2013/14:442 Fossiloberoende fordonsflotta

av *Anders Ygeman* (S)
till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

2013/14:443 Varsel hos Green Cargo och förutsättningarna för gods- trafik på järnväg

av *Anders Ygeman* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:444 Resursfördelning till skolor

av *Cecilia Dalman Eek* (S)
till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:445 Massarbetslöshet och inflationen

av *Monica Green* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:446 Insyn i Arbetsförmedlingens upphandlingar
av *Ali Esbati* (V)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

Prot. 2013/14:103
25 april

den 22 april

2013/14:447 Pensionärsskatten
av *Monica Green* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:448 Avregleringen av apoteksmarknaden
av *Monica Green* (S)
till socialminister Göran Hägglund (KD)

2013/14:449 Landsbygdsprogrammet
av *Johan Löfstrand* (S)
till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

den 23 april

2013/14:450 Ansvar för lokal och regional nyhetsbevakning
av *Tina Ehn* (MP)
till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

den 24 april

2013/14:451 Det nordiska skatteavtalet
av *Ann-Kristine Johansson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:452 Arbetsvillkoren för vikarier
av *Kerstin Nilsson* (S)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

19 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 16 april

2013/14:578 Statslösa palestinier
av *Tomas Eneroth* (S)
till statsrådet Tobias Billström (M)

2013/14:579 Avrättning i Iran
av *Amineh Kakabaveh* (V)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

den 17 april

2013/14:580 Årsbesked från kronofogden
av *Johan Andersson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

den 22 april

2013/14:581 Arbetslöshetens Skåne

av *Anders Karlsson* (S)

till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

den 23 april

2013/14:582 Skattefusk och ekonomisk brottslighet

av *Anders Karlsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:583 Konferens om kärnvapen

av *Olle Thorell* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2013/14:584 TV4:s nedläggning av lokala redaktioner

av *Kent Härstedt* (S)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

den 24 april

2013/14:585 Nattåg till Åre

av *Gunnar Sandberg* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:586 Biltvätt på gatan

av *Helena Leander* (MP)

till miljöminister Lena Ek (C)

2013/14:587 Växande skulder

av *Christina Oskarsson* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

20 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 16 april

2013/14:553 Trafik på Västerdalsbanan

av *Lena Olsson* (V)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:555 Svenskt värdlandsavtal med Nato

av *Allan Widman* (FP)

till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:556 Regler för förbränning av spillolja

av *Christer Engelhardt* (S)

till miljöminister Lena Ek (C)

2013/14:557 Regelverk kring förbränning av spillolja

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till miljöminister Lena Ek (C)

2013/14:558 Nästa generations ytstridsfartyg

av *Peter Jeppsson* (S)
till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:561 EU-domstolens ogiltigförklarande av datalagringsdirektivet

av *Maria Ferm* (MP)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:564 Marinens framtida fartygsbestånd

av *Peter Jeppsson* (S)
till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:565 Bevarande av fjällägenheter

av *Gunnar Sandberg* (S)
till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2013/14:566 Tidpunkt för upphävande av datalagringsdirektivet

av *Jens Holm* (V)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:567 Återbetalning av skadestånd för datalagringsdirektivet

av *Jens Holm* (V)
till Justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:569 Nedläggning av TV4:s lokala nyhetssändningar

av *Hans Hoff* (S)
till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2013/14:570 Hållbar förvaltning av hummerbestånden

av *Roland Utbult* (KD)
till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

den 22 april

2013/14:554 Ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen

av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)
till statsrådet Maria Arnholm (FP)

2013/14:559 Illegal alkohol

av *Tommy Waidelich* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:560 Avdrag för förvaltningsutgifter

av *Hans Olsson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:562 Behörighetsregler för lärare vid grundskola och gymnasieskolor

av *Cecilia Dalman Eek* (S)
till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:563 Behörighet för sjukhuslärare

av *Cecilia Dalman Eek* (S)
till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:568 Urholkning av läkemedelsförmån

av *Eva Sonidsson* (S)
till socialminister Göran Hägglund (KD)

2013/14:572 Sameskolan

av *Tina Ehn* (MP)
till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

den 23 april

2013/14:571 Arbetsplatsolyckorna i Västmanland
av *Olle Thorell* (S)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

den 24 april

2013/14:573 Modern it-infrastruktur
av *Tomas Eneroth* (S)

till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

2013/14:574 Kustbevakningen på Gotland
av *Christer Engelhardt* (S)

till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:575 Den humanitära situationen i Libanon
av *Roger Haddad* (FP)

till statsrådet Hillevi Engström (M)

2013/14:576 Nobel Center

av *Isak From* (S)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2013/14:577 Rätt till försäkringar för vuxna och barn med NPF-diagnoser

av *Penilla Gunther* (KD)

till statsrådet Birgitta Ohlsson (FP)

21 § Kammaren åtskildes kl. 12.34.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdets början till och med 14 §
anf. 37 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ABIGAIL CHOATE

/Eva-Lena Ekman

1 §	Justering av protokoll.....	1
2 §	Meddelande om partiledardebatt inför valet till Europaparlamentet.....	1
3 §	Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott.....	1
4 §	Avsägelser.....	3
5 §	Anmälan om kompletteringsval.....	3
6 §	Anmälan om subsidiaritetsprövning.....	3
7 §	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	3
8 §	Anmälan om faktapromemorior.....	5
9 §	Anmälan om granskningsrapport.....	5
10 §	Ärenden för hänvisning till utskott.....	5
11 §	Svar på interpellation 2013/14:410 om förtroendet för svenska pass.....	5
	Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	5
	Anf. 2 BO BERNHARDSSON (S).....	6
	Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	7
	Anf. 4 BO BERNHARDSSON (S).....	8
	Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	9
	Anf. 6 BO BERNHARDSSON (S).....	9
	Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	10
12 §	Svar på interpellation 2013/14:260 om trovärdighet i den ekonomiska politiken.....	10
	Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (M).....	10
	Anf. 9 MONICA GREEN (S).....	11
	Anf. 10 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	12
	Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (M).....	13
	Anf. 12 MONICA GREEN (S).....	14
	Anf. 13 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	15
	Anf. 14 RAIMO PÄRSSINEN (S).....	16
	Anf. 15 GÖRAN PETTERSSON (M).....	17
	Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (M).....	17
	Anf. 17 MONICA GREEN (S).....	18
	Anf. 18 RAIMO PÄRSSINEN (S).....	19
	Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (M).....	19
13 §	Svar på interpellation 2013/14:267 om regeringens skattepolitik.....	20
	Anf. 20 Finansminister ANDERS BORG (M).....	20
	Anf. 21 EVA-LENA JANSSON (S).....	21
	Anf. 22 GUNNAR ANDRÉN (FP).....	22
	Anf. 23 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	22
	Anf. 24 RAIMO PÄRSSINEN (S).....	23
	Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (M).....	24
	Anf. 26 EVA-LENA JANSSON (S).....	25
	Anf. 27 GUNNAR ANDRÉN (FP).....	26
	Anf. 28 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	27

Anf. 29	RAIMO PÄRSSINEN (S)	28
Anf. 30	MONICA GREEN (S)	28
Anf. 31	Finansminister ANDERS BORG (M)	29
Anf. 32	EVA-LENA JANSSON (S)	30
Anf. 33	MONICA GREEN (S)	31
Anf. 34	Finansminister ANDERS BORG (M)	31
14 §	Svar på interpellation 2013/14:306 om sänkningen av statsbidragen till kommunerna	32
Anf. 35	Finansminister ANDERS BORG (M)	32
Anf. 36	MONICA GREEN (S)	33
Anf. 37	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M)	34
Anf. 38	RAIMO PÄRSSINEN (S)	35
Anf. 39	Finansminister ANDERS BORG (M)	36
Anf. 40	MONICA GREEN (S)	37
Anf. 41	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M)	38
Anf. 42	RAIMO PÄRSSINEN (S)	38
Anf. 43	CARL B HAMILTON (FP)	39
Anf. 44	Finansminister ANDERS BORG (M)	40
Anf. 45	MONICA GREEN (S)	41
Anf. 46	CARL B HAMILTON (FP)	42
Anf. 47	Finansminister ANDERS BORG (M)	42
15 §	Svar på interpellation 2013/14:330 om skattefusk och illojal skattekonkurrens	43
Anf. 48	Finansminister ANDERS BORG (M)	43
Anf. 49	HANNAH BERGSTEDT (S)	43
Anf. 50	GUNNAR ANDRÉN (FP)	45
Anf. 51	RAIMO PÄRSSINEN (S)	45
Anf. 52	Finansminister ANDERS BORG (M)	46
Anf. 53	HANNAH BERGSTEDT (S)	47
Anf. 54	GUNNAR ANDRÉN (FP)	48
Anf. 55	RAIMO PÄRSSINEN (S)	49
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (M)	50
Anf. 57	HANNAH BERGSTEDT (S)	51
Anf. 58	Finansminister ANDERS BORG (M)	51
16 §	Svar på interpellation 2013/14:427 om de regionala skyddsombudens arbete	52
Anf. 59	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	52
Anf. 60	RAIMO PÄRSSINEN (S)	52
Anf. 61	HANNAH BERGSTEDT (S)	53
Anf. 62	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	54
Anf. 63	RAIMO PÄRSSINEN (S)	55
Anf. 64	HANNAH BERGSTEDT (S)	56
Anf. 65	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	56
Anf. 66	RAIMO PÄRSSINEN (S)	57

17 § Bordläggning.....	58
18 § Anmälan om interpellationer.....	60
19 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	61
20 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	62
21 § Kammaren åtskildes kl. 12.34.....	64

Prot. 2013/14:103
25 april

Tryck: Elanders, Vällingby 2014